

12. broj
split - Hrvatska - godina XII - veljača 2022.

Famosa Helena

List Gimnazijskog kolegija „Kraljica Jelena” u Splitu

TEMA BROJA ČITANJE

str. 4

Projekt- inicijativa Flores

str. 8

Anketa o čitanju

str. 21

Zabranjene knjige

str. 26

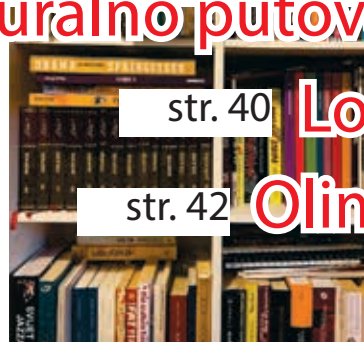
Maturalno putovanje u Istru

str. 40

Lokalni izbori

str. 42

Olimpijske igre

SADRŽAJ:

Riječ uredništva 3

Projekt - inicijativa Flores 4

Anketa o čitanju 8

Što smo naučili čitajući..... 10

Preporuke - knjiga, film, kazalište 13

Knjižnice 20

Zabranjene knjige 21

Velike obljetnice 23

Maturalno putovanje – Istra 26

Promocija i Maturalna večer 28

Dnevnika sportaša odlikaša..... 36

Školsko natjecanje u badmintonu 39

Iznenadjenje lokalnih izbora 40

Olimpijske igre - nekada i danas 42

Mate Rimac 45

Ljetna škola engleskog jezika 48

Povratak zvijezde - Adele 49

Intervju s modnim dizajnerima 50

Zanimanje - influencer 52

Slatki kutak 54

KonMari tehnika 56

Đir po školi 58

Impressum

List učenika i profesora Gimnazijskog kolegija „Kraljica Jelena“ u Splitu
utemeljen za unaprjeđenje obrazovanja, znanosti i sporta

Nakladnik: Privatni gimnazijski kolegij „Kraljica Jelena“
s pravom javnosti, Split
HR-21 000 SPLIT, Nodilova 1, CROATIA

Za nakladnika: Ivan Plazibat, prof.

Lektorica: Sanja Ilić, prof.

Urednica: Ariana Kecić, 3.a

Uredništvo:
Nikolina Musa, Katarina Tudor, Lovre Sasso,
Ivan Čosić, Mia Rosić, Dora Križanac, Nina Biliškov,
Jin Yanzhi, Ariana Kecić

Voditeljica novinarske grupe: Dolores Šimunović, prof.

Naslovnica: privatne fotografije profesora i
učenika „Kraljice Jelena“

Računalna priprema:
Marko Dragun

Naklada:
100 primjeraka

GIMNAZIJSKI KOLEGIJ
„KRALJICA JELENA“
Nodilova 1
HR-21000 SPLIT, CROATIA

Epitaf kraljice Jelene iz 976. godine

"IN HOC TUMULO QUESCIT HELENA FAMOSA, QUE FUIT UXOR MIHAELI REGI, MATERQUE STEFANI REGIS, HABENAS RENUIT REGNI, VIII IDUS MENSIS OCTOBRIS IN PACE HIC ORDINATA FUIT ANNO AB INCARNATIONE DOMINI DCCCCLXXVI INDICTIONE IV, CICLO LUNARI V, EPACTA XVII, CICLO SOLARI V, CONCURRENTEVI, ISTAQUE VIVENS FUIT REGINA, MATER FIT PUPILLORUM TUTORQUE VIDUARUM,

ICQUE ASPICIENS VIR ANIME DIC MISERERE DEUS"

(PRIJEVOD)

"U OVOM GROBU POČIVA GLASOVITA JELENA, ŽENA KRALJA MIHAJLA I MAJKA STJEPANA KRALJA. VLADALA JE KRALJEVSTVOM. OSMOG DANA PRIJE OKTOBARSKIH IDA OVDJE JE U MIRU POKOPANA 976. GODINE OD UTJELOVLJENJA GOSPODINOVA, INDIKCIJE ČETVRTE, PETOG MJESEČEVA CIKLA, SEDAMNAESTE EPAKTE, PETOG SUNČEVA KRUGA KOJI SE POKLAPA SA ŠESTIM. I ONA KOJA ZA ŽIVOTA BIJAŠE KRALJICA, POSTADE I MAJKOM SIROČADI I ZAŠTITNICOM UDOVICA.

ČOVJEČE, KOJI GLEDAŠ, RECI: BOŽE, SMILUJ SE DUŠI NJENOJI!"

Dragi čitatelji!

Stigli smo do još jednoga broja školskog časopisa „Helena Famosa“. Za vas smo pripremili brojne zanimljive članke te smo sigurni da će svatko pronaći nešto za sebe.

Naime, čitanje, kao jedna od osnovnih komunikacijskih vještina te sposobnost pomoću koje se znanja prenose već stoljećima, odabrano je kao glavna tema 2021. godine. Povodom toga ovogodišnju temu, poznatiju i pod sloganom „Čitaj ili budi ovca“, u našem smo časopisu predstavili sa nizom članaka povezanih s tom važnom vještinom.

Naslovnicom smo htjeli naglasiti važnost obiteljskih biblioteka i ozračja koje od najranije dobi razvija naviku čitanja. Anketom smo ispitali navike čitanja naše okoline i osvrnuli se na poneku zabranjenu knjigu.

Vama, našim vjernim čitateljima, ponudili smo i naslove nekoliko knjiga koje će vas zasigurno ostaviti bez daha. No, ukoliko više volite scenske izvedbe, ne brinite, imamo izvrsne preporuke.

Pozivamo vas da pregledate stranice ovoga zanimljivog lista, iskusite čarolije spoja staroga i novoga te se upustite u uzbuđljiv svijet koji vam omogućuje da zajedno s maturantima otputujete na njihovo završno putovanje Lijepom Našom, kao i da iz prve ruke čujete doživljaje s državnog natjecanja u badmintonu.

Do sljedećeg broja.

Ariana Kecić, 3.a

Radionica eUPSHIFT

Osvojivši sredstva za realizaciju svoje UPSHIFT ideje, odlučile smo osnovati inicijativu mladih „Flores za bolji Split“, kojoj je cilj osvijestiti, educirati i motivirati mlade te ih pokrenuti na volonterski rad.

Učenice smo 3.a razreda Gimnazijskog kolegija „Kraljica Jelena“ s pravom javnosti u Splitu, Mia Rosić i Nikolina Musa.

Sudjelovale smo na trodnevnoj radionici UPSHIFT koju vodi udruga ZABUM pod pokroviteljstvom UNICEF-a i Hrvatskog ureda za

kreativnost i inovacije (HUKI). Cilj je ove radionice poticanje adolescenata od 13 do 19 godina da prepoznaju izazove kao prilike i samostalno kreiraju pozitivne promjene u društvu. Prije same radionice provele smo anketu za Marjan s 200 ispitanika kako bismo utvrdile što naše građane muči. Na

temelju toga osmislile smo plan koji smo do kraja razradile na radionici uz pomoć kolegice iz razreda Ariane Kecić te uz vodstvo naše mentorice Nikoline Jamičić. Ona nas je naučila kako pripremiti ideju za realizaciju te kako u samo pet minuta pred žirijem prezentirati čitav plan. Zahvaljujući njoj osvojile smo nagradu od 15 tisuća kuna za realizaciju projekta i tri mjeseca mentorske podrške. UPSHIFT nam je definitivno nezaboravno iskustvo koje bismo preporučile svim mladim poduzetnim ljudima koji žele samostalno utjecati na pozitivne promjene u društvu. Naučile smo mnogo toga što će nam biti iznimno važno i dalje kroz život.

Nikolina Musa, Ariana Kecić i Mia Rosić

Realizacija projekta

Osvojivši sredstva za realizaciju svoje UPSHIFT ideje, odlučile smo osnovati inicijativu mladih „Flores za bolji Split“, kojoj je cilj osvijestiti, educirati i motivirati mlade te ih pokrenuti na volonterski rad. Za početak otvorile smo profile na društvenim mrežama kako bismo se reklamirale (Instagram @flores.split, Facebook Flores-inicijativa mladih). Sam projekt „Za bolji Marjan“ sastoji se od četiri dijela.

Za prvi dio našeg projekta odabrale smo foto natječaj s glavnom temom prirodne ljepote i kulturne baštine Marjana kako bismo malim koracima mladima približile Marjan. Primijetile smo da ga zanemaruju i ne cijene koliko bi trebali. Kako kao pojedinci nismo mogle same organizirati nagradni foto natječaj, obratile smo se za pomoć HPD-u Mosor te smo na sastanku predsjednici Ivani i voditeljici foto sekcije Žani prezentirale gotovu ideju. Bile su oduševljene našim planom te smo odmah sklopile suradnju. Natječaj je bio otvoren od 1. lipnja do 4. srpnja 2021., a dodjela nagrada održala se 12. srpnja na Prvoj vidilici na Marjanu. Nakon toga uslijedilo je svečano otvorenje same izložbe u prostorima HPD-a Mosor gdje su fotografije bile izložene do kraja rujna.

Otvorenje fotonatječaja

Pobjednici fotonatječaja

Plakat za fotonatječaj

Izložba „Moja idila“

Kao druga stavka našeg projekta 13. rujna organizirale smo prvu akciju čišćenja u dogovoru s profesoricom iz biologije Mijom Erceg i profesoricom tjelesne i zdravstvene kulture Anom Marčić. Učenici su dobrovoljno sudjelovali te smo na potezu od sjevernih vrata Marjana do Bena sakupili 20-ak vreća smeća (pretežno ostaci građevinskog materijala, plastika i opušci cigareta). Pozitivno smo iznenađene atmosferom koja je vladala te ponašanjem učenika koji su pokazali ljubav prema prirodi. Iznimno smo im zahvalne jer su toliko entuzijastično pristupili ovome zadatku.

Sljedeće u planu nam je organizacija sličnih akcija u suradnji s drugim splitskim školama te se nadamo da ćemo ih jednako uspješno provesti.

I novine su pisale o nama

Vrijedna ekipa

Podržale su nas i nastavnice Ana Marčić i Mia Erceg

U zoološkom vrtu Split 18. rujna održale smo prvu besplatnu edukativnu radionicu. Sudjelovalo je 15 djece u uzrastu od 9 do 12 godina. Na radionici su djeca bojala drvene kućice za ptice koje su nakon radionice ponijeli sa sobom. Dok su se kućice sušile, uz stručno vodstvo razgledavali su zoološki vrt i naučili mnogo zanimljivosti o domaćim životinjama. Ovo je naša prva od, za sada, zakazanih pet radionica.

Kao zadnja stavka ovog projekta u procesu su izrade letci s QR kodovima koji vode u program All trails gdje će biti mapirane tematske staze Marjana uz dvojezične opise i fotografije.

Čitav proces bio je jako zahtjevan, a najteže je bilo krenuti. Okolina je bila pretežno nepoticajna te su vršnjaci podcjenjivali naš projekt, uloženi trud i rad. Međutim, to nam je bio samo dodatni poticaj kako bismo dokazale da se uz upornost može sve postići.

Rezultat dječjih radionica - kućice za ptice

Kako smo radile, tako su nam se počela otvarati mnoga vrata i samo smo hvatale prilike koje su nam dolazile. Naravno, naša najveća podrška bili su roditelji te školska psihologinja i razrednica. Surađivale smo s: HPD Mosor, Udrugom Marjan, Javnom ustanovom za upravljanje PŠ Marjan i Zoološkim vrtom Split. Po završetku projekta „Za bolji Marjan“ krećemo u nove projekte za poboljšanje naše zajednice.

Innovation academy - ljetna škola

Innovation Academy

Kako bismo stekle nova znanja i poboljšale svoje vještine, prijavile smo se na projekt *Innovation Academy* koji također organizira udruga ZABUM (Za budućnost mladih). Od sedam različitih programa (*future skills, IT genius, future leader, future entrepreneur, digital skills, robotics*) ove godine izabrale smo *future leader*. Radionica se održala u Zagrebu od 23. kolovoza do 27. kolovoza 2021 god. Na predavanjima je vladala jako ugodna atmosfera, upoznale smo mnogo mladih ambicioznih ljudi s kojima smo surađivale svih pet dana te raz-

vijale svoje vještine (govorničke, organizatorske, vođenje tima, rad u timu...). Predavanja su bila izvrsno organizirana u prostorima sveučilišta VERN. Naša predavačica Nikolina Jamičić pokazala nam je nove metode za kreiranje inovacija, podjela poslova u timu, probijanje treme prije javnog govora te kako pripremiti glas pomoću govornih vježbi. Smatramo da je Innovation Academy jako koristan i zanimljiv program koji preporučujemo svim srednjoškolcima.

Mia Rosić i Nikolina Musa, 3.a

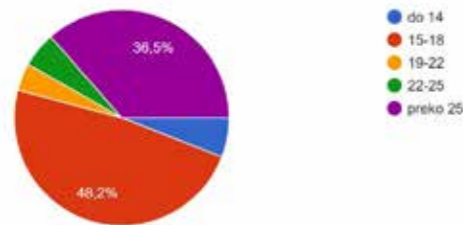
Rješavanje problema

ANKETA O ČITANJU

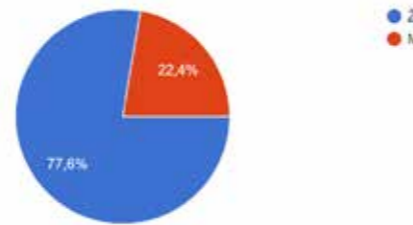
Pripremila i anketirala: Nikolina Musa, 3.a

Anonimna anketa o navikama čitanja naših kolega, profesora, obitelji i prijatelja.

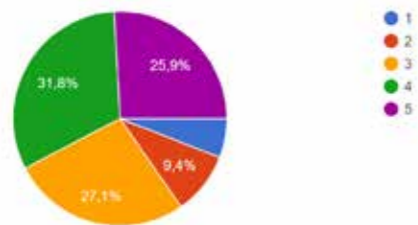
1. Koliko imate godina?
170 odgovora

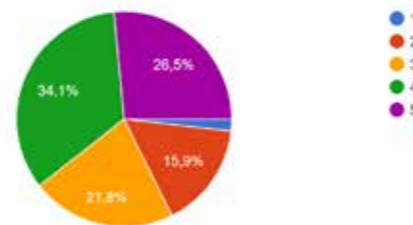
2. Spol:
170 odgovora

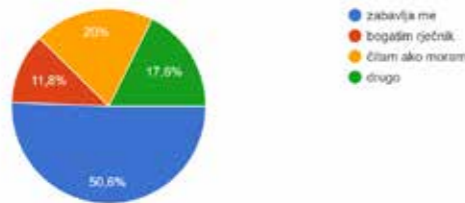
3. Koliko volite čitati? (1-niti malo, 5-iznimno puno)
170 odgovora

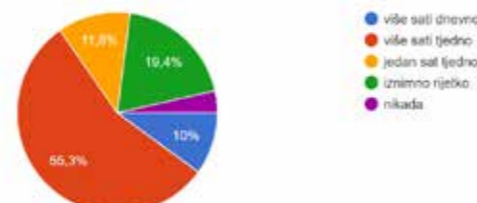
4. Jeste li pročitali svaku lekturu? (1-nikada, 5-uvijek)
170 odgovora

5. Zašto čitate?
170 odgovora

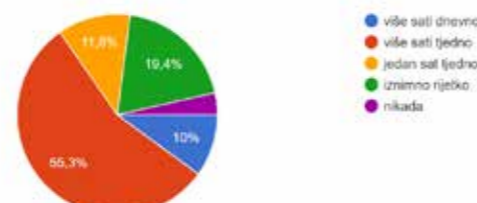
6. Vrijeme posvećeno čitanju:
170 odgovora

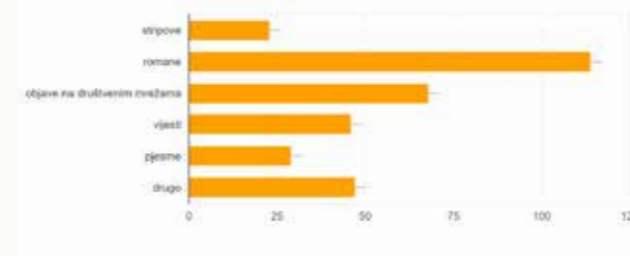
7. Čitate li u slobodno vrijeme knjige po vlastitom izboru? (1-nikada, 5-iznimno često)
170 odgovora

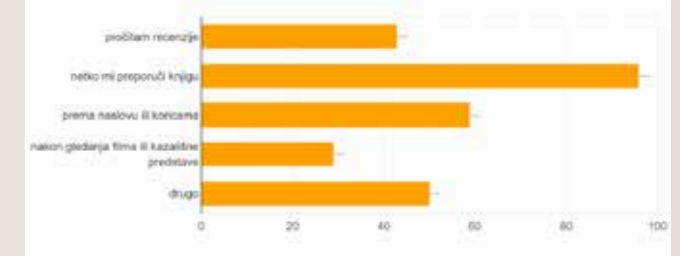
6. Vrijeme posvećeno čitanju:
170 odgovora

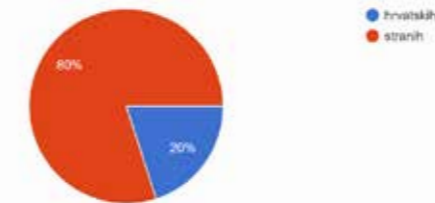
9. Kada čitam najčešće čitam
170 odgovora

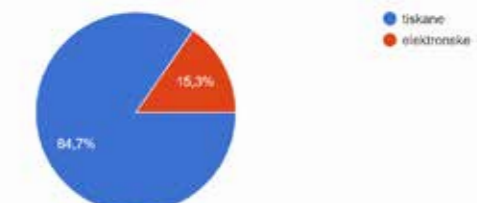
10. Kako birate knjigu koju ćete čitati?
170 odgovora

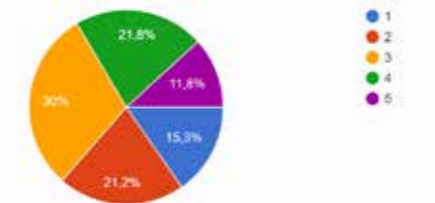
11. Čitate li radije djela hrvatskih ili stranih književnika?
170 odgovora

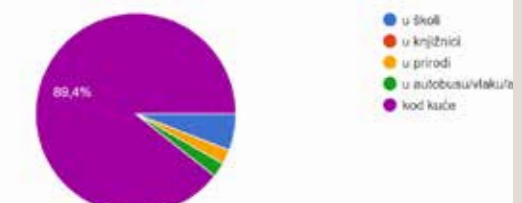
12. Čitate li radije tiskane ili elektronske knjige?
170 odgovora

13. Čitam prije spavanja (1-nikad, 5-uvijek)
170 odgovora

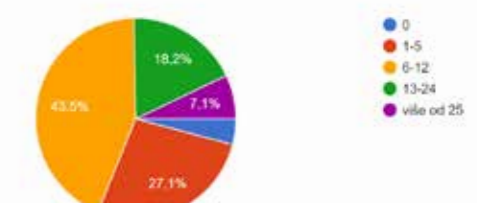
14. Najčešće čitam:
170 odgovora

15. Smatrate li da će elektronske knjige u bliskoj budućnosti potpuno zamijeniti ti
170 odgovora

16. Koliko knjiga pročitate godišnje?
170 odgovora

ŠTO SMO NAUČILI ČITAJUĆI?

Pitali smo maturante što su sve naučili čitajući i što im ta vještina znači. Dobili smo zanimljive odgovore i uvidjeli da još ima nade za društvo, jer još ima mladih kojima se čitanje ne svodi samo na statuse društvenih mreža.

Sjećam se da mi je još kao djetetu mama svaku večer prije spavanja nešto čitala. Najprije su to bile šarene dječje slikovnice, zatim su polako na red došle bajke i basne. Nešto kasnije zainteresirale su me edukativnije knjige poput dječjih enciklopedija i sličnih poučnih knjiga koje sam uvijek sa zanimanjem donosila nekom starijem na čitanje. Odrastanjem knjige su polako gubile ilustracije, nije bilo više tih šarenih pozadina u kojima bi se izgubio maštajući dok si slušao tekst bajke. Riječi su postajale kompliciranije i ozbiljnije, a knjige sve deblje i deblje. Motivacija i želja za čitanjem tada polako opadaju, lektire su ono što moraš pročitati i dobiti ocjenu za to i samim tim postaju dio zadatka, a ne dio želje i uživanja u čitanju. No onda otkriješ svijet knjiga koje nisu nametnute, koje ne moraš pročitati baš u tom mjesecu i napisati esej o njima i čitanje opet postane užitak i zabava.

Razmišljajući o pitanju „Što sam naučila čitajući?“ – shvaćam da je odgovor jako širok i da sam čitajući kroz život do sada naučila jako puno. Kao dijete kojem se čitalo i koje je samo prelistavalo šarene stranice knjiga s bajkama naučila sam zamišljati, otploviti u svijet mašte i stvoriti svoju viziju svijeta. Naučila sam da svaka priča ima dvije strane, i da nije uvijek sve samo ružičasto, nego postoje usponi i padovi, trenutci u kojima se dobro i zlo isprepliću. Susretanjem s prvim ozbiljnijim knjigama, proširivala sam svoj vokabular, učila sam nove pojmove, širila svoje znanje i budila želju za istraživanjem nečega novog što bi nekom prije pročitala. Sada kada sam odrasla razlikujem nekoliko vrsta čitanja, a time i ono što čitanjem učim. Neke knjige čitam kako bih naučila nešto novo, stekla nova znanja i savladala neke nove vještine. Lektire čitam kako bih razvila opću kulturu i pročitala ono što su stotine generacija prije mene čitali i kako bih imala uvid u svjetske i domaće klasike. Ponekad čitam na stranom jeziku kako bih razvijala vokabular i poboljšala svoje znanje i razumijevanje novog jezika. No ipak, najdraža vrsta čitanja mi je ona u kojoj se opuštam i odmaram od stvarnog svijeta i zaplovim ponovno kao i nekada u djetinjstvu svijetom mašte pretvarajući riječi sa stranica knjige u mini seriju u svojoj glavi.

Promišljanjem o ovom pitanju shvatila sam da sam gotovo sve što danas znam i radim naučila čitajući. Možda je bolje postaviti pitanje u obliku što nisam naučila čitajući jer bi tada odgovor bio puno kraći i jednostavniji.

Dora Budimir, 4.a

Čitanje možemo shvatiti kao važnu vještinu koja nam pomaže u razumijevanju određenih sadržaja, te nam općenito služi u životu. Odrasli ljudi i tinejdžeri svakodnevno pročitaju određen broj sadržaja, od raznoraznih članaka pa sve do knjiga, ovisno o interesu osobe. Kroz to učestalo čitanje možemo naučiti svakojake informacije, no ipak svatko nauči nešto drugo.

Što se mene tiče, ja sam čitanjem proširila vokabular, poboljšala koncentraciju i naučila sam razne informacije. Također, čitanje nam može pomoći i u razvijanju vlastitih emocija te u stvaranju empatije prema drugima. Knjige koje sam pročitala pomogle su mi da bolje razumijem ljude oko sebe. Knjige nas tjeraju da dublje pogledamo u značenje stvari koje se nalaze oko nas.

Ina Bakota, 4.a

Čitanje je ljudski proces usvajanja značenja iz pisanih tekstova. Čitanjem se može naučiti puno stvari kao što su razumijevanje, održavanje koncentracije, širenje vokabulara i više. Nažalost, ja ne čitam mnogo na dnevnoj bazi jer nemam baš vremena, a i to slobodno vrijeme u pravilu trošim na prijatelje, a ne na čitanje knjiga. Svjestan sam da je to negativno, no u današnjem svijetu navikli smo da nam je sve servirano, jednostavno i zanimljivo, a za pročitati neku knjigu trebamo potrošiti nekoliko dana i to u pravilu i nije toliko zanimljivo. Teško je čitati neku knjigu i ostati koncentriran kada smo navikli gledati filmove koji su puno brži i jednostavniji.

Dino Bulat, 4.a

Još od malih nogu bio sam okružen knjigama i pokazivao sam veliki interes prema njima. Iako sam u početku samo gledao slike i nisam razumio riječi koje pišu u njima i dalje me nešto vuklo prema njima.

Od ranog djetinjstva roditelji su mi čitali ono što je meni bilo po želji. Nikad mi nisu čitali bajke jer kažu da nikada nisam pokazivao interes za njih, nego mitove iz raznih mitologija primjerene za moju dob. Slušajući te razne mitove razvio sam toliku maštu i to je otvorilo put zanimanju za čitanje u kasnijem životu. Svi oni razni mitovi puni fantastičnih bića, heroja i njihovih pothvata dali su mi jedan povijesni kontekst,

odnosno povijesno znanje. Iz njih sam mogao naučiti kakav je bio mentalitet tadašnjeg čovjeka, svakidašnji život jedne civilizacije, njihove obrede i rituale te još mnogo toga.

Na kraju mislim da je najvažnija od svega to što te čitanje tjera da učiš sam o sebi. Što više čitam, sve više primjećujem kako se osjećam u određenim potencijalnim životnim situacijama i tako učim o životu i o odnosima.

Jure Komadina, 4.a

Svima je poznato kako su knjige neizbježan dio intelektualnog razvoja i koliko opsežno sežu u sva moguća područja. Razvoj mašte i kritičkog razmišljanja jedno je od mnogih prednosti čitanja knjiga. Kroz razna i mnogobrojna djela razvijamo svoje znanje, vokabular, emocije i sposobnost suosjećanja. U glavi stvaramo slike, zamišljamo likove i stavljamo se u njihove cipele. Sve ovo stvari su koje teorijski znaju i oni koji ne čitaju, a naročito oni koji tome posvećuju svoje vrijeme. Kada ispred sebe vidim pitanje što sam naučila čitajući, ovo su prve stvari na koje pomislim. Ipak, osim njih, kroz knjige sam naučila i nešto drugo.

Prvo što bih rekla je strpljenje i posvećenost. S knjigama je radnja nešto potpuno drugačije. Ona se događa polako i daje vremena čitatelju da stvori sliku. Njoj se trebamo posvetiti. Ne možemo je požurivati ili je preskakati listajući stranice, nego se moramo prepustiti autorovoj zamisli. U filmovima, u samo dvije ili tri scene možemo saznati kako netko izgleda, gdje se radnja događa, kakvo je vrijeme, koje boje je nečije odijelo itd. Čitanje nam dopušta da živopisnim opisima sami stvorimo sliku o tome i uočimo svaki detalj, ali kako bismo to postigli, trebamo čitati sa strpljenjem.

Druga stvar koju bih voljela izdvojiti je vrijeme za sebe. Iako se može reći da si sam i kada si na mobitelu ili gledaš televiziju ili radiš bilo kakvu drugu aktivnost, čitanje je točno ona razonoda za koju je potrebno odvojiti vrijeme za sebe, a da ne gledamo tuđe profile ili se bavimo vijestima ili životima drugih. Knjige stvaraju iluziju potpuno drugog svijeta i zbog toga mislim da su baš one savršen lijek za mozak. Kako je rekao književni kritičar i profesor Harold Bloom: „Čitanje je jedno od velikih zadovoljstava koje vam omogućuje samoća.“

Ivana Krivić, 4.a

Knjige, školska literatura, novine, Facebook naslovnica i mnogo drugih platformi na kojima danas provodimo vrijeme i čitamo, dovodi nas do pitanja: „Što smo naučili čitajući?“. Kada je netko od nas zadnji

put pročitao knjigu ili barem neki poučan, koristan članak? Svodi li nam se sada sve na Instagram, Facebook, objavljivanje „savršenog“ života i praćenje nepotrebnih života slavni osoba? Čitanje ima bezbroj prednosti i da ih malo više proučimo, shvatili bismo koliko bi nam moglo pomoći i koliko je do sada utjecalo na nas.

Čitajući, rastemo psihološki, sociološki, poboljšavamo pamćenje i sposobnost razmišljanja, što nam pomaže u svakom aspektu komunikacije. S obzirom na današnje doba velikog broja informacija sa svih strana, teško je ostati koncentriran na najkvalitetniji izvor informacija, a to su knjige.

Knjige omogućuju putovanje kroz vrijeme i mjesto. Čitanje knjige mene smiruje i uči da u životu mogu mnogo situacija proći staloženije. Vokabular mi daje sposobnost da se kvalitetno izražavam i samim time mogu komunicirati s većim brojem različitih ljudi i lakše razumijem njihove percepcije gledanja na svijet. Vrijeme uz knjigu nikada nije uzalud potrošeno.

Naviku za čitanje je nekad teško steći i teško se natjerati, ali kad krenem, ne mogu stati i upravo tu sam naučila mnogo o samodisciplini i organiziranju. Čitanje nam pomaže da se osjećamo bolje i moćnije u svakom segmentu, a jedno od najvažnijeg je da opustimo glavu, ispraznimo je i odemo sa svojim mislima gdje god želimo.

“Ljudi čitaju kako hoće da čitaju, a ne kako je napisano” - Miroslav Krleža

“Kako putovati kroz vrijeme? - Čitaj.”
- Nepoznat autor

“Knjiga za čitanje nije ona koja misli za tebe, već ona koja te natjera na mišljenje” - Harper Lee

Lara Leskur, 4.a

Čitajući naučila sam mnogo stvari. Naučila sam kuhati čitajući mamine i bakine knjige s receptima. Listajući članke na internetu, naučila sam pravilno brinuti se o svojoj valovitoj kosi, licu i tijelu. Čitanje sastojaka koji se nalaze u hrani ili u šamponima naučilo me o utjecaju raznih kemikalija i sastava. Ali najviše od svega čitanje me naučilo kako pobjeći od stvarnoga svijeta.

Preporuke - knjiga, film, kazalište...

William Golding, Gospodar muha

Gospodar muha prvi je roman engleskog autora Williama Goldinga. Distopijska priča o mladim robinzonima otvara brojna društvena pitanja. Provokativna je danas kao i davne 1954. kada je objavljena, što je čini svezremenom i današnjem čitatelju privlačnom.

Roman je prvobitno napisan kao parodija na tada već umirući žanr pustolovnih romana koji su svoj vrhunac imali u vrijeme Julesa Vernea i njegovih mnogobrojnih romana. Međutim, roman nije pisan kao parodija kako bi ismijavao takav žanr, već kako bi prikazao neku drugu, pomalo realističniju te mračniju situaciju za razliku od one klasične koja je puna fantastičnih elemenata.

Golding je u ovom romanu obuhvatio sve one klasične elemente avanturističkog romana, od predivnog egzotičnog otoka na kojemu se nađe skupina mladih dječaka do pomalo misterioznog naslova koji upućuje na nešto fantastično. Ipak, *Gospodar muha* donosi nešto sasvim novo kada je riječ o takvom žanru. Roman počinje tako da nas odmah smješta u situaciju rušenja aviona u kojem je putovala skupina dječaka. Vrijeme radnje nije točno određeno, samo znamo da je svijet u stanju rata. Uz neodređeno vrijeme nije nam dana ni pozadina priče, gdje su uopće dječaci putovali i zašto su bili na tom avionu, ali to ionako nije važno jer je fokus stavljen na same dječake. Također izbor likova kao dječaka, točnije djece, jako je zanimljiv jer na prvu se činilo da će biti teško pratiti roman samo s djecom, ali taj izbor kasnije će u priči pokazati glavnu ideju ovoga romana. Nakon uvodnog dijela romana gdje i upoznajemo glavne likove Ralpa, Jacka, Pajceka te Simona i nakon što proglašemo Ralpa svojim vođom, roman počinje pomalo biti dosadan, barem meni. Opisuju se njihove svakodnevne aktivnosti od igranja, kupanja, skupljanja hrane, istraživanja otoka te građenja skrovišta i može pomalo odvratiti čitatelja od romana jer priča ne teče brzo. Međutim, između svih tih opisivanja postoje i interakcije među likovima koje uglavnom ne vode nigdje, ali interakcije između Ralpa i Jacka, odnosno njihove sitne prepirke u kojima se vidi i Jackova želja za moći koju na kraju ostvaruje, otkrivaju nam mnogo. U tom prvom dijelu po prvi put spominje se zvijer koja vrebava otokom, ali nju su zasad samo malci vidjeli i Ralph to objašnjava kao paranoju i noćnu moru. Ono što su u početku mislili da je bijeg od života odraslih prelazi u nešto puno gore. Sada, nakon što su predstavljeni

likovi teško je definirati tko je zapravo dobar, a tko loš u svemu tome. U početku Ralph je bio opisan kao civiliziran jer je dječake htio dovesti u red te im je iznosio svoje ideje kako bi se mogli spasiti s otoka (poput paljenja signalne vatre). S druge strane, Jack, pošto nije bio izabran za vođu, bio je glavni lovac i imao je svoju skupinu koja se bavila lovom. Isprva je taj lov bio bezazlen jer im je trebao za preživljavanje, ali kako je vrijeme prolazilo, lov je njima postao zabava. Što je Jack više lovio, u njemu se više budila ono divlja životinjska strana. To divljaštvo usmjerili su, u jednom trenutku, jedni prema drugima.

Zbog izbora likova, a to su djeca, ovaj događaj ima puno veći utjecaj nego što bi imao da su umjesto djece bili odrasli. Djecu se uvijek povezuje s nevinošću i slobodom, a kada se ponašaju kao u ovom romanu, može se zaključiti da zapravo nitko nije nevin i ne može zauvijek biti dobar.

Pri kraju romana, Jack, koji je sada potpuno preobražen u divljaka, odluči ubiti Ralpa te naredi da se koplje naoštiri s jedne i druge strane, što može upućivati na to da će ga nabiti na kolac. Način na koji su oni htjeli uloviti Ralpa izgledao je kao lov na životinje. Zapalili su cijelu šumu na otoku kako bi ga istjerali te ubili. Kada se sve činilo gotovo za Ralpa, na plaži se pojavi ono u što Ralph još uvijek vjeruje, a to je odrasla osoba, odnosno časnik koji ih spašava od propasti.

Naslov knjige može se povezati s onim nečovječnim događajima u knjizi. *Gospodar muha* vjerojatno se odnosi na Belzebuba, jednog od sedam prinčeva pakla, što znači da je u svojoj osnovi on demon, a s demonima možemo povezati nasilje, divljaštvo, žed za moći te ostale mane koje iskrivljuju čovjeka. Uz to *Gospodar muha* može se povezati sa Sigmundom Freudom, točnije njegovim idom. Id je izvor sve naše fizičke energije i primaran je dio naše osobnosti koja je prisutna od rođenja. Ipak taj dio je većinom pasivan i sadrži one primitivizme koje smo uspavali evolucijom. U romanu je sigurno nastupio id kada su shvatili da trebaju preživjeti, a kada je id prisutan i probuđen, zakoni, moral i racionalno razmišljanje više ne mogu postojati.

Sve u svemu, roman je jako dobar i najviše bi odgovarao adolescentima, pogotovo onima koji vole avanturistički žanr. Svima koji ga pročitaju dat će novu perspektivu o tome što je stvarno u svima nama i spoznaju mračnog značenja ove knjige.

Jure Komadina, 4.a

Postoje mnoge različite ovisnosti i čitanjem sam shvatila kako je svaka ovisnost zapravo nekakav bijeg od onog stvarnog, od onog što nam donosi nesreću ili stres. Svaka osoba ima neki svoj način na koji bježi od svijeta, za mene su to uvijek nekako bile knjige.

Čitajući romane uvijek bih se izgubila u svijetu o kojem čitam, onom koji je prikazan u knjizi. Potpuno bih se prepustila likovima i radnjama kao da sam dio njih.

Smatram da ne postoji bolji način opuštanja i odmora od stvarnoga života od dobre knjige.

Iva Roso, 4.a

Čitanje je jedna od vještina kojom razvijamo svoju koncentraciju i razmišljanje. Glavni je faktor, uz komunikaciju, bez kojeg ljudi ne bi mogli spoznavati informacije. Čitanje ima moć motiviranja i promjene načina na koji razmišljam. Razlog zašto sam počeo s čitanjem je zato jer je zabavno i sjajan način da natjeram svoj um na istraživanje nepoznatog i onoga što nas okružuje. Između ostalog, saznao sam kako nešto nije uvijek onako kako izgleda, nego da trebamo čitati između redaka kako bismo saznali poruku koju nam pisac želi prenijeti.

Duje Tonković, 4.a

Danas je čitanje, nažalost, sve manje popularno. Jedni jednostavno ne žele, drugi nemaju vremena, treći smatraju da je to hobi samo za introverte i osobe koje nemaju razvijen društveni život i sl. Činjenica je da s vremenom tehnologija napreduje te nam omogućuje brojne razonode kojima ćemo se prije zaba-

viti nego čitanjem. Unatoč tomu, ne smijemo zaboraviti da čitanjem razvijamo svoj mozak i učimo nove stvari. Na osobnom primjeru sada mogu vidjeti bitnu razliku u načinu razmišljanja, kreativnosti, strpljenju, širini vokabulara naspram vremena kada sam manje vremena trošio na čitanje. Uzevši u obzir količinu vremena utrošenu na čitanje, koja je uistinu zanemariva te si svatko može oduzeti toliko vremena, rezultati su iznenađujuće pozitivni. Ne samo ja, već svi danas previše vremena tratimo na društvenim mrežama gdje gledamo kojekakve slike prividno savršenih života naših poznanika i popularnih influencera te se zamaramo glupim člancima prepunih senzacionalizma i površnih informacija. Zamijenimo li to čitanjem barem jednog ulomka dobre knjige ili samo jednim korisnim člankom, napraviti ćemo sebi veliku uslugu. S vremenom ćemo početi čitati sve više i više jer je čitanje zarazno baš zato što nas tjera na razmišljanje i stvaranje slika u glavi uz koje bolje razumijemo pročitano. Izazivanjem uma oštrimo isti što nam pomaže u svakodnevnicima jer ako brže razmišljamo, brže nalazimo rješenja za razne probleme. Možda i najpoznatija prednost čitanja jest proširenje vokabulara, no mnogi ne shvaćaju da nam to ne služi samo za posao ili školske obveze, već i za svakodnevni društveni život, bolje se snalazimo u komunikaciji s drugim osobama i tako gradimo svoje samopouzdanje, što smatram jednom od bitnijih ljudskih vrlina. Ove sve prednosti u određenoj mjeri primijetio sam i na sebi pa me to potiče da pokušam odvojiti više vremena za čitanje jer čitanjem zaista naučimo mnogo, a smatram da svi ljudi bez obzira na dob moraju raditi na sebi te mogu uvijek nešto novo naučiti.

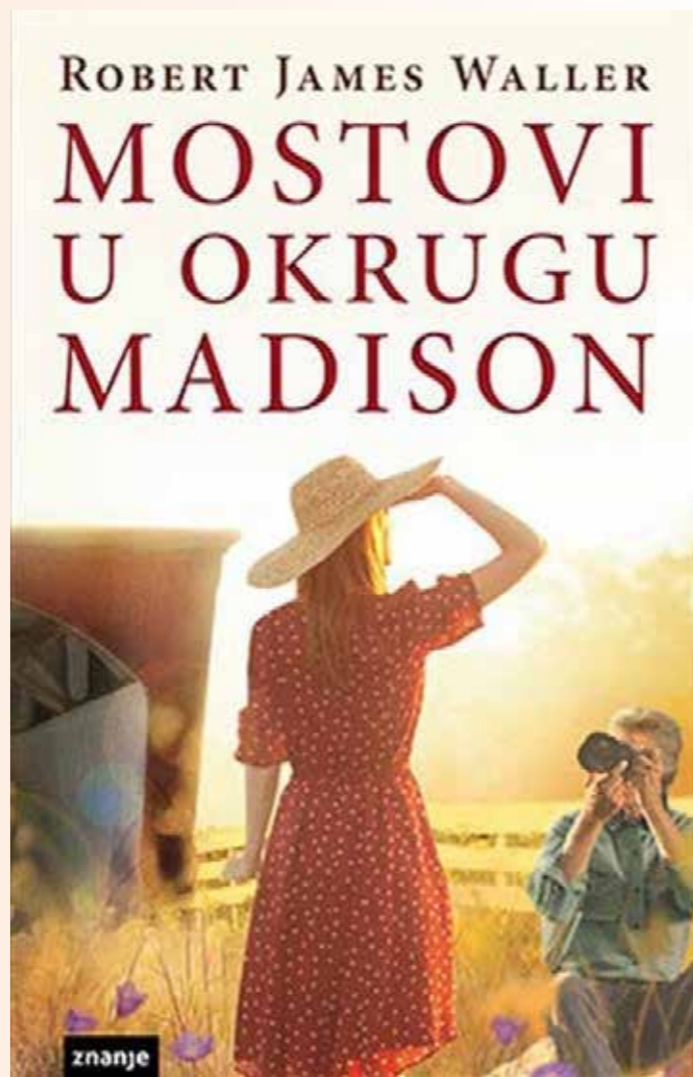
Vinko Vujčić, 4.a

WILLIAM GOLDING

Robert James Waller Mostovi u okrugu Madison

Autor djela „Polaki valcer u Ceder Bendu“ i „Tango visokih ravnica“, Robert James Waller, diplomirani matematičar i poslovni menadžer, poznat je po ljubavnoj priči „Mostovi u okrugu Madison“. Svoju strast za fotografiranjem iskoristio je kao jedan od glavnih motiva u američkom postmodernističkom romanu objavljenom 1992. godine. Svojom je napetom radnjom i detaljnim opisima dva međusobno nesuđena lika, kućanice Francesce Johnson i fotografa Roberta L. Kincaida, djelo osvojilo srca brojnih čitatelja i čitateljica. Opisi prirode u prekrasnoj lowi, koji sežu od polja kukuruza pa do strujanja vjetra i sokola na nebu, predočavaju nam realnu sliku radnje, a u djelo unose mir i staloženost. Suprotno tome, intrigantni ljubavni zapleti dvaju potpunih neznanaca održavaju radnju dinamičnom, a vrijeme koje provode zajedno stvara neraskidivu ljubavnu vezu koja nikada u potpunosti neće biti ostvarena. Na kraju samog djela glavni lik, Francesca Johnson, nalazi se na prekretnici života – nastaviti živjeti u svojoj obitelji zamornim životom ili se upustiti u avanturu odlaskom s neznancem koji joj je promijenio pogled na svijet u samo nekoliko dana. Napeti izazovi s kojima se susreću glavni likovi provest će vas kroz nezaobilaznu romantičnu priču upoznavajući vas pri tome, ne samo s likovima i njihovim postupcima, već i stereotipima koji vladaju u takvom društvu.

Ariana Kecić, 3.a

Jane Austen

Ponos i predrasude

Jane Austen, jedna od najznačajnijih britanskih spisateljica svih vremena, poznata je po svojim šest romana u kojima govori o problemima patrijarhalnog društva i položaju žena u 18. stoljeću. Za književnost se počela zanimati u vrlo ranoj dobi, a njezin najpopularniji roman „Ponos i Predrasude“ objavljen je anonimno 28. siječnja 1813. godine. Djelo, prodano u više od 20 milijuna primjeraka diljem svijeta, osobito se ističe po realističnim slojevitim likovima koji su vođeni emocijama. Roman je poslužio kao inspiracija mnogim autorima različitih umjetničkih žanrova te je prema njemu snimljeno više TV serija i filmova.

Radnja romana odvija se u Engleskoj, a prati život velike siromašne aristokratske obitelji Bennet koja se sastoji od pet sestara: Jane, Elizabeth, Mary, Lydie i Kitty. Već u prvoj rečenici romana: „Općenito je poznata činjenica da je bogatu neoženjenu čovjeku žena prijeko potrebna.“, čitatelj može zaključiti kakve su društvene okolnosti tadašnjeg doba. Budući da je udaja jedini način kojim se žene mogu obogatiti i postići bolji društveni položaj, gospođa Bennet očajnički želi pronaći što

uglednijeg muškarca, osobito za najstarije kćeri Jane i Elizabeth. Djelo započinje dolaskom imućne obitelji Bingley na susjedno imanje, što gospođa Bennet smatra odličnom prilikom za ostvarenje svojih ciljeva. Glavni protagonist, Elizabeth Bennet, nije nalik ostalim sestrama, ona je oštromna i svojeglava zbog čega odbija brak iz interesa, iako joj se ukazuje izvrsna prilika. Radnja se zapliće kada se ona splotom

okolnosti pronade u društvu imućnog i naizgled arogantnog gospodina Darcyja prema kojem krije predrasude. Zbog simpatije prema Elizabeth gospodin Darcy prelazi preko svog ponosa koji je u njega usadilo društvo, nakon čega se između njih javlja prava i iskrena ljubav.

Prije samog čitanja knjige nisam imala prevelika očekivanja jer sam mislila da je riječ o običnoj ljubavnoj priči, no čim sam ga počela

čitati, shvatila sam da je njegova tematika mnogo dublja. Osobito me oduševila jedinstvena priča o Elizabeth Bennet i gospodinu Darcyju koja nam ukazuje na važnost sklapanja braka isključivo iz pravih razloga. Ovu knjigu preporučila bih svakome jer kroz nju možemo naučiti mnogo toga o društvu koje je puno ponosa i predrasuda te vrijednosti prave ljubavi.

Mia Rosić, 3.a

Oscar Wilde, Slika Doriana Graya

Poznati irski pisac Oscar Wilde autor je kultnog remek djela Slika Doriana Graya objavljenog 1890. godine. Kao poznati hedonist i esteta koji je opsesivno zaljubljen u mladošću i vanjskom ljepotom što je krasi, Wilde svoju fantaziju o vječnoj mladosti utjelovljuje u ovome djelu. Glavni lik, Dorian, prelijep je i bogat mladić dobra srca. Međutim, u trenutku kada ogorčeno razmišlja o starosti, svoju dušu „prodaje vragu“ te na svoj portret prebacuje teret budućih grijeha. Dok je portret stario i podnosio grube bore razvratničkog života, on je sačuvao mlado, naizgled neprikosnoveno i nevino lice srdačnog čovjeka. S vremenom oholost u njemu je rasla te su dobroćudnost njegove naravi zamijenile uobraženost i sebičnost koje ga na kraju potpuno uništavaju.

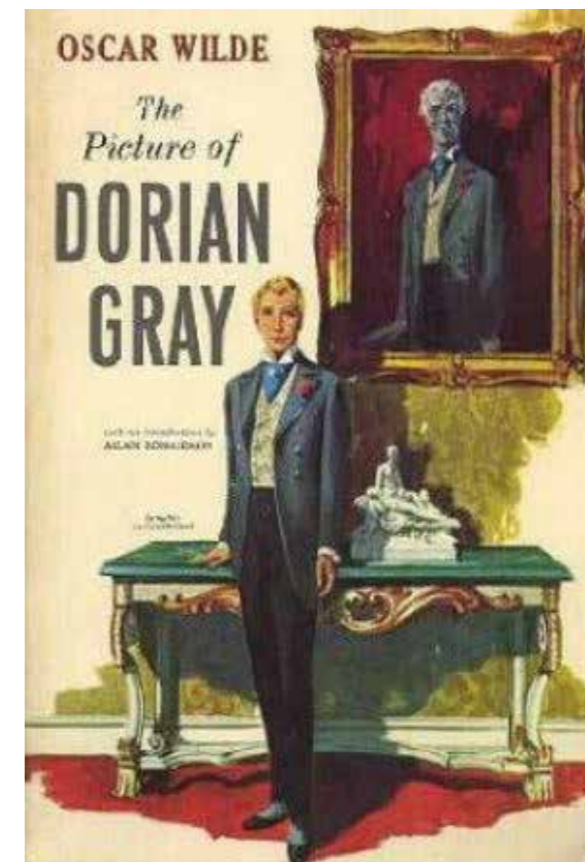
U mnogim svojim djelima Wilde kritizira licemjerno društvo. Slika Doriana Graya upravo je simbol svih maski koje nosimo kako bismo se pred drugima prikazali u najboljem svjetlu i sakrili svoje mane. Osim mana, često sakrivamo ono što uistinu jesmo kako bismo se sačuvali od kritika i ismijavanja. U

ovom toksičnom društvu čak smo i prisiljeni šutjeti jer nikoga ne zanima naše pravo mišljenje, iz tog razloga svi govorimo samo ono što znamo da će se drugima sviđjeti kako ne bismo bili drugačiji, neprihvaćeni, nenormalni. Ali gdje je tu naša sreća? Želimo li zaista

voditi život u kojem smo vječito pod krinkom društveno prihvatljivog karaktera? Svoju slobodu dobit ćemo tek kada se naučimo suočavati s nesavršenostima te kada potpuno prihvatimo sami sebe.

Naš glavni lik, to je prekasno shvatio. „Ja ću ostarjeti, postati

ružan i oduran. Ali ta će slika zauvijek ostati mlada.“ - misao je zbog koje je Dorian poželio obratno. Makar je samo ponesen situacijom i svojom mladenačkom maštom izrekao da svoju dušu daje za vječnu mladost, tom nepromišljenom izjavom odabrao je svoju kobnu sudbinu. Zadržao je izgled savršena mladića anđeoskog lica i visoki ugled u društvu. Pod tom krinkom radio je mnoge izopačene stvari na koje stari Dorian ne bi ni pomislio. Kako se njegov portret sve više izobličavao, postajao star, oduran, pun bora

sa zlokobnim pogledom u očima, bilo mu je sve teže pogledati se u lice na kojem su se jasno ocrtavali svi čovjekovi najgori poroci. S vremenom nije se više mogao nositi sa sukobom svih emocija koje su mu navirale, no u tom trenutku bilo je potpuno nemoguće više ikada skinuti masku koju već toliki niz godina nosi. U žaru očaja uni-

štava sliku, a time i samoga sebe. U ovom romanu savršeno vidimo šokantan kontrast između dobra i zla te bizarnu iskvarenost društva.

Ovo djelo, kao i sam autor, nezaobilazni su klasici koji kritiziraju društvo te ulaze u srž čovjekove duše. Dalo bi se raspravljati o Dorianovim postupcima, no prije nego

što njemu sudimo, preispitajmo sebe. Smatram da se svi možemo pronaći u njegovom liku te barem malim dijelom suosjećati s njim. Iako je u svakom slučaju očigledan problem našeg društva, ovo djelo će svakom čitatelju otvoriti oči i potaknuti ga na dublju analizu.

Nikolina Musa 3.a

Film Dina

Film Dina, kanadskog filmskog redatelja i scenarista Denisa Villeneuvea, adaptacija je kulturnog istoimenog romana Franka Herberta koji je osvojio žanrovske nagrade Hugo i Nebula. Djelo Dina objavljeno 1965. godine, prodano je u više od 12 milijuna primjeraka diljem svijeta zbog čega se smatra jednim od najpopularnijih znanstvenofantastičnih romana svih vremena.

Radnja je smještena u daleku distopijsku budućnost 10191. godine, gdje ne postoje pametni strojevi ni suvremeni elektronički uređaji tipični za ostala znanstveno-fantastična djela. Film obuhvaća samo jedan dio prve knjige od njih šest što govore o borbi za začim koji omogućava dulji život i međuzvezdano putovanje. Najvrjedniji element u svemiru nalazi se isključivo na pješčanom planetu Arrakisu pod čijim dinama žive zastrašujući crvi. Po naredbi cara, na planet Arrakis dolazi vladar oceanskog planeta Caladan, vojvoda Leto iz kuće Atreides kojega glumi Oscar Isaac. Njegovog sina, a ujedno i glavnog junaka Paula Atreidesa utjelovio je izvrsni glumac Timothée Chalamet. Buntovni tinejdžer s darom predviđanja budućnosti koja mu se prikazuje u nejasnim slikama pronalazi se u središtu rata s kućom Herkonnem. Na tom putu ga prati njegova majka, Jessica Atreides iz reda sestara Bene Gesserit koju je utjelovila Re-

becca Ferguson. Od ostalih glumaca treba istaknuti Jasona Momou i Josha Brolina koji simboliziraju mentore Paula Atreidesa. Nadarena glumica Zendaya predstavlja misterioznu djevojku sa Arrakisa, imena Chani koja se prikazuje u vizijama glavnoga junaka, a švedski glumac Stellan Skarsgård utjelovljuje glavnog zlikovca Vladimira Herkonnena.

Izvanrednom doživljaju uvelike su pridonijeli specijalni efekti i futuristička glazba koju je skladao Hans Zimmer. Snimanje filma koje je započelo u ožujku i trajalo sve do srpnja 2019. godine odvijalo se na području Budimpešte, Norveške i Abu Dhabija.

Iako je film prvenstveno trebao biti objavljen krajem 2020. godine, njegova premijera održala se tek 3. rujna 2021. godine na 78. Međunarodnom filmskom festivalu u Veneciji zbog COVID pandemije. Usprkos manjim

poteškoćama, film je uspješno prikazan u brojnim kinima diljem svijeta te je zaradio 397 milijuna dolara. Također, Američki filmski Institut proglasio ga je jednim od deset najboljih filmova 2021. godine. Do sada je bilo više pokušaja ekranizacije romana Dina, poput filma Davida Lyncha iz 1984. go-

dine, ali nitko se nije toliko dobro proslavio kao najnovija adaptacija Denisa Villeneuvea. Iako sam prethodno imala velika očekivanja od ovog filma zbog ostalih nagrađenih djela redatelja, on je nadmašio sva moja predviđanja. Smatram da je redatelj obavio izvanredan posao pri kojem je uspio pojed-

nostavniti kompleksnu priču na način da je mogu razumjeti svi, uključujući one koji nisu čitali roman ili uopće nisu ljubitelji znanstveno-fantastičnog žanra. Ovaj dugo očekivani film, zbog izvrsnih kritika, dobit će svoj nastavak koji se najavljuje za dvije godine.

Mia Rosić, 3.a

„Životinjska farma“
predstava gimnazijske dramske scene „Kraljica“

Predstava „Životinjska farma“ gimnazijske dramske scene „Kraljica“, u režiji Andreja Bartula Jabuke, najnovija je adaptacija kulturnog istoimenog romana, engleskog pisca Georgea Orwella. Nakon niza uspješnica „Balon“, „Medeja“ i „Traži se novi suprug“, mladi glumci upustili su se u novi izazov prikazujući mračnu sliku današnjeg društva u kojem se ljudi bore s društvenom nepravdom. Osnovna ideja romana, izdanog 1945. godine, zadržana je, a ostale su stavke prilagođene modernom društvu koje je poprilično slično tadašnjem.

Radnja alegorijske političke satire, smještene u životinjski svijet, odvija se na farmi gdje svinje postupno preuzimaju vlast, ističući sebe kao najbitnije „Sve su životinje jednake, ali neke životinje jednakije su od drugih“. Stanje ubrzo prelazi u potpuni kaos uzrokovan totalitarnom vladavinom u kojoj je nemoguće razabrati „tko je svinja, a tko čovjek“. Glavna svinja Major, koju je utjelovio Jakov Kulić, simbolizira vođe opije-

ne vlašću, prate ih ovce koje predstavljaju poslušni narod, a glume ih Andrej Bartul Jabuka, Ana Rebić, Klara Šunjić i Domagoj Silobrić.

Predstava koja traje 100 minuta bez pauze, nastala je uz potporu Grada Kaštela, Kaštelanskog kazališta, HNK-a Split, GKM-a Split i brojnih drugih. S obzirom na vladajuću pandemiju, rad amaterskih kazališta bio je znatno otežan, ali dramska scena „Kraljica“ nastavila je sa svojim radom, organizirajući probe na alternativne načine.

Usprkos brojnim komplikacijama uzrokovanim epidemiološkim mjerama, pretpremijera predstave uspješno se odigrala na Ljetnoj sceni Gradskog kulturnog središta Metković 19. 6. 2021. godine u 21

sat nakon čega je uslijedila premijera u prostoru Kulturnog centra Kaštel Lukšić 25. 6. 2021. godine u 20 sati. Publika je bila oduševljena, a uslijedile su i izvrsne kritike, zbog čega je ondje predstava više puta odigrana. Za sve one koji nisu uspjeli pogledati „Životinjsku farmu“ uživo, ona je bila emitirana na YouTube kanalu „GDS KRALJICA“ gdje je u samo 24 sata prikupila čak 556 gledatelja koji su je pozitivno ocijenili. Na istome mjestu nalazi se i press konferencija „Životinjska farma“ za koju je preporučeno da se pogleda prije same predstave kako bi se ona bolje shvatila.

Iako sam već pročitala Orwellovo djelo, gledajući ovu predstavu ponovno sam se oduševila njegovom tematskom dubinom i problematikom koja je još uvijek aktualna. Ovome doživljaju znatno su pridonijeli spomenuti glumci koji su uz naporan trud i rad izvrsno utjelovili svoje uloge. Također, sam redatelj je na vrlo zanimljiv način prikazao kompleksnu radnju, prilagodio je tekst mogućnostima kazališta. Uspio je zadržati osnovnu ideju samoga djela, što nije bilo jednostavno, s obzirom da fabula prati velik broj likova kroz niz godina.

Mia Rosić, 3.a

Balet Orašar

Predstava je podijeljena u dva čina.

Prvi čin: Na badnju večer se svi roditelji okupljaju u kući predsjednika Silberhausa. Klara i Franc (kći i sin Silberhausa) zajedno s drugom djecom iščekuju svoje božićne poklone. Klarin kum Drosselmeyer pokazuje djeci velike lutke koje se mogu micati. Djeca uživaju gledajući predstavu Colombine, Pierrota i Harlekina, zabavljaju se lutkama Markentenderica i Grenadir. Kum

Orašar je baletni koncert koji je napisao ruski skladatelj Petar Iljič Čajkovski. Temelji se na priči Orašar i kralj miševa. Svake godine oko Božića održava se predstava u HNK-u Split gdje veliki i mali uživaju u baletnoj priči.

je Klari poklonio jednog drvenog Orašara. Klara je oduševljena poklonom, a njen brat Franc ne dijeli njezino oduševljenje. Umorna djeca odlaze u pratnji sobarice, gosti se počinju opraštati, a Klaru i Franca koji su zaspali u svečanoj sobi majka odnosi u krevet. Ostavili su drvenog Orašara ispod božićnog drvca. U ponoć je Klara u noćnoj košulji ušla u dvoranu, dolaze mali miševi i straše Klaru, a ona pokušava spasiti svog drvenog Orašara. Dolazi kum Drosselmeyer i obećava Klari veliku čaroliju. Božić-

no drveće počinje rasti, a Orašar je oživio. Dolazi kralj miševa i veliki miševi, miševi se bore s vojnicima koji su na strani Orašara. Orašar se bori s kraljem miševa sve dok Klara sa svojom papučom ne ubije mišjeg kralja. Nakon toga Orašar se pretvara u princa, a božićno drveće postaje jelka u šumi koja je pokrivena snijegom. Ali to nije obična šuma nego šuma Snježne kraljice koja vodi Klaru i Orašara u carstvo bijelih pahuljica.

Drugi čin: Princ vodi Klaru kod svoga oca koji je kralj slatkiša. Kralj slatkiša želi zahvaliti za spas svoga sina pa je priredio veliku svečanost Klari. Klara uživa u svim slatkišima koje je kralj njoj pripremio, a to su: turski med, kineski čaj, švicarski bomboni i praline, arapska kava, španjolska čokolada, ukrajinska marmelada. Vrhunac svečanosti je ipak predstojeći ples cvijeća. Njegov središnji dio zaruke su vile šećera i princa. Ljepote koje je Klara doživjela u dvorcu slatkiša kratkotrajne su jer sad se ona ponovno probudi, nalazi se ispred božićnog drvca i u ruci drži maloga drvenog Orašara.

Prije nastupa...

Već par godina dio sam baletnog ansambla koji nastupa u Orašaru, uloge se mijenjaju, a zadovoljstvo je sve veće. Ove godine koreografiju smo počeli vježbati mjesec dana prije nastupa. Svi dajemo sve od sebe kako bismo najbolje prikazali ovu priču lijepim pokretima. Svako drugi dan vježbamo s našim trenericama. Svaki pokret mora se uskladiti s glazbom, svi se moramo uskladiti jedni s drugima jer kad pogriješimo samo jedan pokret na pozornici, odmah se vidi. Prije

prave predstave imamo probu u kazalištu.

Na dan predstave dolazimo u kazalište dva sata prije početka jer nam frizerke moraju na vrijeme napraviti frizuru i moramo probavati kostime. Zahvalni smo trenerici, frizerkama, majstoru svjetla i svim djelatnicima kazališta jer bez njih ne bismo izveli ovu predstavu koliko god mi dobro plesali. Nadam se da i gledatelji kao i mi uživaju u ovoj predstavi koja svake godine unosi božićni duh u naš grad.

Jin Yanzhi, 1.a

Knjižnica ili biblioteka ustanova je koja prikuplja, sređuje, čuva i daje na korištenje knjige, te pruža raznolike knjižnične usluge svojim korisnicima. Ove ustanove postojale su od davnina i kroz povijest su se mijenjale.

Asurbanipalova knjižnica - dijelovi

Knjižnice se dijele na nacionalne, visokoškolske, općeznanstvene, narodne, školske i specijalne knjižnice. Nacionalne knjižnice prikupljaju i čuvaju svu građu koja se odnosi na određenu zemlju, visokoškolske i općeznanstvene namijenjene su znanstvenim istraživanjima sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika, narodne koje su namijenjene ljudima svih uzrasta, školske namijenjene učenicima te specijalne koje pružaju usluge određenoj kategoriji korisnika.

Povijest prvih knjižnica iznenađujuće je zanimljiva. Naime, knjižnice su postojale i prije nekoliko tisuća godina. Znanstvenici su pri iskopavanju starog grada Ura u Mezopotamiji otkrili glineni pečat čiju su starost procijenili na 800. godinu prije nove ere. Narod je imao uredno sređene knjige u hramovima i palačama. Tisuće pločica, raspoređenih prema različitim područjima znanosti, tvorile su zbirke koje su predstavljale prve prave knjižnice.

Jedna od njih bila je Asurbanipalova knjižnica, s oko 22.000 glinenih pločica, a danas se čuva u Britanskom muzeju u Londonu. Isto tako knjižnice su imali Egipćani i Rimljani. Također su knjige uredno čuvali u svojim hramovima i crkvama. U Egiptu su knjige bile napravljene u obliku svitaka od papirusa. Najčuvenija knjižnica

Knjižnica u Stuttgartu

bila je utemeljena u Aleksandriji oko 300. godine prije nove ere s ciljem sakupljanja cjelokupne grčke književnosti. Imala je najmanje 70.000 svitaka zavedenih u katalog i podijeljenih prema područjima znanosti. Rimljani, međutim, nisu bili mnogo zainteresirani za knjižnice u početku, no kasnije su došli na zamisao da osnuju prve javne knjižnice. Gaj Julije Cezar vodio je cijeli plan osnutka javnih knjižnica u čemu je uspio, stoga su građani osnovali javne knjižnice i počeli stvarati velike zbirke knjiga. Prve rimske knjižnice nalazile su se uglavnom na trgovima i javnim kupanicama. U 4. st. bilo je gotovo 28 javnih knjižnica u gradu Rimu. Nažalost, mnoge su od njih uništene raznim nepogodama kao što su

požari, vlaga, ljudska nebriga te brojne pljačke.

Knjižnice danas možemo pronaći gotovo svugdje, a izbor knjiga je doista velik i raznolik. Razvojem tehnologije i sve većom digitalizacijom knjižnice se dodatno razvijaju, ali i nailaze na nove probleme. Veliki broj ljudi više voli korištenje digitalnih materijala za iščitavanje, učenje i zabavljanje, a sve manje ljudi dolazi u knjižnicu posuditi tiskanu knjigu. Time su neke knjižnice počele propadati, knjige samo skupljaju prašinu, a ljudi gube svoj posao. Nasreću, još uvijek ima onih koji vole osjetiti knjigu u ruci pa se nadam da će bez obzira na sve veći broj online knjižnica i one stvarne, otplivljive preživjeti.

Mnogi pisci i njihove knjige cenzurirani su kroz povijest zbog različitih razloga. Od navodne političke propagande do otkrivanja političkih tajni skrivenih od javnosti ili uobičajenog nemoralna.

Godine 1559. objavljen je prvi Index librorum prohibitorum, popis zabranjenih knjiga. Cilj takvog popisa bio je zabrana čitanja knjiga koje nisu u skladu s katoličkom vjerom. Taj popis imao je čak pet tisuća naslova. Praksa zabranjivanja nastavila se i kasnije pa i u novijoj povijesti cenzura nije ništa neobično.

Među piscima koji se ne preporučuju ili su nekada bili zabranjeni mnogo je poznatih književnika kao što su: Voltaire, Émile Zola, Jonathan Swift, Jean-Paul Sartre, Jean-Jacques Rousseau, François Rabelais, Blaise Pascal, Victor Hugo, Alexandre Dumas (otac i sin), Honoré de Balzac, George Orwell, Jerome David Salinger, James Joyce i mnogi drugi.

Životinjska farma – G. Orwell

Ova sada srednjoškolska lektira još je od kraja Drugog svjetskog rata bila zabranjena u zemljama kao što su Ujedinjeno Kraljevstvo, Kenija i Jugoslavija te 2002. i u Ujedinjenim Arapskim Emiratima zbog antistaljinizma i izrugivanja komunizmu.

Lorax – Dr. Seuss

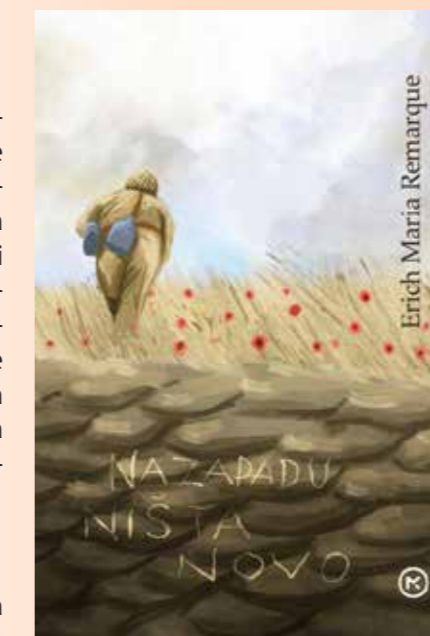
Na prvi pogled teško je i zamisliti kako se dječja slikovnica može usporediti s političkom propagandom, ali je točno zbog toga ova knjiga 1989. bila zabranjena u školi u Kaliforniji. Zbog pretjeranog prikazivanja konzumerizma te protivljenja sječi drva što je u to vrijeme bila snažna industrija. Knjiga je bila zabranjena te je napisana i knjiga direktno suprotna njoj koja je podupirala deforestaciju.

Lovac u žitu – J.D. Salinger

Na 3. mjestu nalazi se još jedna danas popularna lektira te druga najprodavanija knjiga u američkim školama. Ovaj američki klasik

Lovac u žitu

Na zapadu ništa novo

koji prikazuje dosadu i frustracije u životima tinejdžera optužena je za širenje komunističkih ideja te promoviranje ubojstva i samoubojstva. Ono što je ironično je to što je ova knjiga postala popularna upravo zahvaljujući pokušajima njezine cenzure zbog čega su je tadašnji tinejdžeri samo još više tražili.

Lolita – Vladimir Nabokov

Danas smatrana jednom od najvećih književnih klasika, Lolita opisuje sredovječnog profesora književnosti koji se zaljubljuje u dvanaestogodišnju djevojčicu koja mu poslije postaje pokćerka. Mnoge države su je zabranile pa tako i Francuska, Engleska, Argentina, Novi Zeland i Južna Afrika. Knjiga je bila zabranjena zbog straha da će promovirati pedofiliju i incest.

Na zapadu ništa novo – Erich Maria Remarque

Ovu knjigu koja prikazuje horore rata te psihičke i fizičke poteškoće i traume s kojima su se nosili njemački vojnici tijekom Prvog svjetskog rata zabranili su nacisti u Njemačkoj jer je potkopavala njihovu ratnu propagandu.

Uliks – James Joyce

U SAD-u 1921. godine ova je knjiga bila zabranjena zbog seksualnog sadržaja i jezika kojim se pisac koristio. Knjiga je napokon legalizirana 10 godina nakon prvog izdanja.

Da Vinci kod – Dan Brown

Ova veoma kontroverzna knjiga i dan danas je zabranjena u nekim zemljama i to prvenstveno zbog svoje interpretacije života Isusa Krista koju katolička crkva nije odobrila.

Sotonski stihovi – Salman Rushdie

Najkontroverzniji pisac u posljednjih 50 godina, Salman Rushdie, s ovom se knjigom koja prikazuje vjerski fanatizam kod

islamskih fundamentalista uvalio u velike probleme. Ajatolah Khomeini, tadašnji vrhovni vođa Irana, izdao je javni poziv za njegovu ubojstvo zbog njegovih „zločina“. Zbog toga je pisac prognan iz vlastite zemlje te živi u progonstvu u Velikoj Britaniji.

Zdenac samoće – Radclyffe Hall

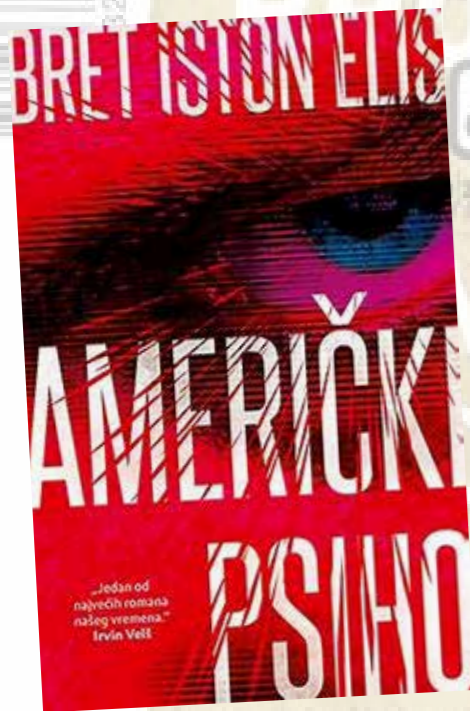
Ova značajna knjiga, koja je jedna od prvih koja prikazuje homoseksualnost pri početku 20. st., bila je zabranjena zbog promoviranja homoseksualnosti, unatoč tomu što nije prikazivala nikakve eksplicitne scene. Protiv zabrane

Američki psiho

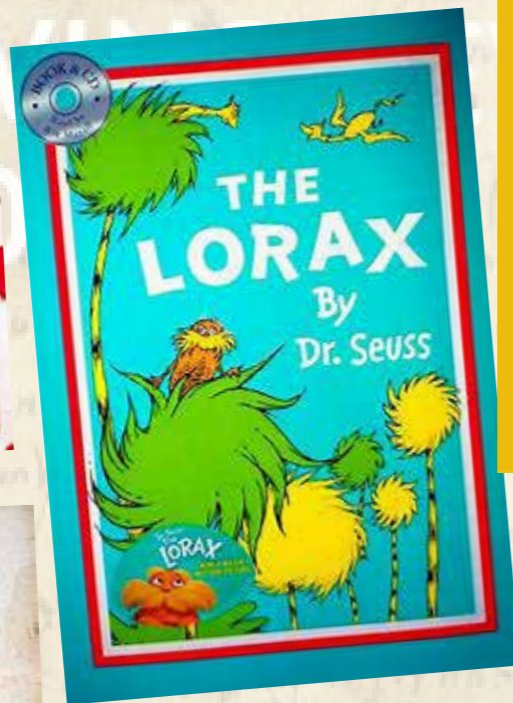
ove knjige borili su se mnogi književnici, uključujući Virginiju Woolf, E.M. Forstera i T.S. Eliota.

Američki psiho – Brett Easton Ellis

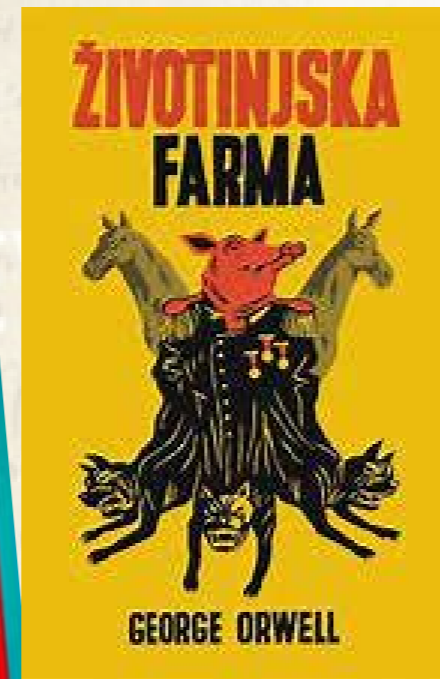
Knjiga zabranjena u mnogim zemljama i prodavana u omotu s dobnom restrikcijom, Američki Psiho opisuje i prikazuje detaljnu torturu ljudi, zbog čega njezina zabrana i ne začuđuje.

Američki psiho

Lorax

Životinjska farma

Indeks zabranjenih knjiga

Ovaj popis tek je mali dio velike svjetske literature koja je svojevremeno, ovisno o vremenu u kojem se javljala, bila zabranjena od strane političkih crkvenih te društvenih cenzora. Međutim, usprkos trudu da se misao pisaca zataška, njihove knjige kad-tad našle su svoj prozor u svijet.

Adrian Mužinić, 3.b

350. obljetnica pogibelji Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana

Godine 1671. pogubljeni su hrvatski velikani Petar Zrinski i Fran Krsto Frankopan. Zbog borbe protiv habsburškog apsolutizma optuženi su za izdaju zemlje i uvredu kralja.

Zrinski i Frankopan

Zrinsko-frankopanska urota bio je iznimno važan pokret kojim se hrvatsko i ugarsko plemstvo borilo protiv apsolutističke politike Habsburgovaca. Hrvatski ban, vojskovođa i pjesnik, Petar Zrinski nastavio je borbu koju je isprva vodio njegov brat Nikola Zrinski. Uz njega je bio i Fran Krsto Frankopan, hrvatski plemić, vojskovođa i pjesnik iz velikaške obitelji Frankopan. Glavni povod samoj uroti bio je Varšavski mir koji je Turcima omogućio da zadrže sve što su osvojili od početka rata, na što Hrvatska i Ugarska nisu pristale.

Godine 1670. habsburški car Leopold I. zatočio je hrvatske urotnike u tamnici u Bečkom Novom Mjestu, a naveo ih je da dođu pod izlikom pomirenja. Zrinski i Frankopan optuženi su za izdaju zemlje i uvredu kralja te im je presuđena smrtna kazna odsijecanja glave i desne ruke.

Dan prije izvršenja kazne dvojica velikaša oprostila su se posljednji put. Napisali su oproštajno pismo svojim suprugama. Pismo Petra Zrinskog već iste godine prevedeno je na više svjetskih jezika. Dana 30. travnja 1671. godine pogubljeni su, a njihova obitelj lišena je plemstva te im je država zaplijenila sva imanja. Taj čin zaprepastio je hrvatsku javnost, pa čak i čitavu Europu što je uzrokovalo mnoge reakcije.

Ove godine obilježavamo 350. obljetnicu pogibelji Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana. Kako bi se na dostojan način prisjetili i obilježili ovaj dan, održat će se prikladan program. Ove godine, radi mjera opreza zbog

oštećenja katedrale u Zagrebu, nije se održalo misno slavlje. No, uz suglasnost Ureda zagrebačkog nadbiskupa s rektorom katedrale odobrena je mogućnost polaganja vijenaca. Dana 30.4.2021 u 16:00 sati održana je svečanost polaganja vijenaca i paljenja svijeća kod bista Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana. Proslava je obilježena na inicijativu Zrinske garde Čakovec, a sudjelovali su izaslanstva Hrvatskog sabora, Međimurske županije, Grada Čakovca, Grada Zagreba, Općine Zrinski Topolovac, Ministarstva obrane, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Matice Hrvatske, Družbe „Braća Hrvatskog Zmaja“, te Zavičajnog društva Međimurje Zagreb.

Mia Rosić i Nikolina Musa, 3.a

Oproštajno pismo koje je Petar Zrinski napisao za svoju suprugu

MARKO MARULIĆ

500. obljetnica tiskanja Judite

Godine 2021. obilježava se 500. obljetnica tiskanja jedne od najvažnijih knjiga za hrvatsku književnost. Spjev Judita prvo je književno djelo u cijelosti napisano na hrvatskom jeziku. Napisan je 1501. godine, a 1521. tiskan.

Marko Marulić, otac hrvatske književnosti, rodio se u Splitu 18. kolovoza 1450. g. od oca Nikole i majke Dobrice. Bio je srednjeg stasa, širokih ramena, vitka tijela, crnih očiju, orlovskog nosa, kose poput kore kestena. Potjecao je iz uglednih plemićkih obitelji. Bio je najstariji sin od šestoro braće i dvije sestre. Pohađao je splitsku humanističku školu, koju je vodio talijanski humanist Tideo Acciarini, u kojoj je stekao temeljno znanje i obrazovanje zasnovano na čitanju grčkih i rimskih klasika. Pretpostavlja se da je studirao u Padovi pravo, no te informacije nisu službene i nužno točne. Marulićeva sestra Bira bila je redovnica u samostanu sv. Benedikta. Marko je sastavio više šaljivo-poučnih pjesama na hrvatskom kako bi im u samostanu omogućio trunku zabave. Već je u školi počeo pisati književne sastavke od kojih je samo dio sačuvan. To je i vrijeme kada Marulić sastavlja prve epigrame na latinskom jeziku. Pisao je ljubavne epigrame, a katkad bi znao i iskazati ljubav prema životinjama koje je vrlo cijenio i volio.

Kip Marka Marulića, djelo Ivana Meštrovića

Marulić je bio neobično oštrouman i pronicljiv. Još kao dječak pokazivao je svoju izrazitu darovitost i gotovo je stalno učio i imao želju za znanjem. Oko 1509. godine povlači se u uvalu Nečujam na otoku Šolti gdje provodi dvije godine kako bi izbjegao tadašnje neredne u Splitu. Nakon povratka u javni život, Marulić djeluje kao ovjerovitelj notarskih zapisa, kao gradski sudac, kao svjedok, zastupnik u parnicama i sl. Imao je brojne ze-

Logo kojim se obilježava obljetnica tiskanja Judite

mljišne posjede, a bavio se i trgovinom u okolici Splita. Jako ga je pogodila smrt brata Valerija te mu je i nametnula brigu o obitelji i obiteljskom imanju. Marulić je brinuo i za duhovni život svojih sugrađana pa je po splitskim trgovima držao opominjuće govore popraćene plakatima koje je sam izrađivao. Na plakatima su bile slike paklenih muka i strašnih likova kojima je pokušao mlade odvratiti od poroka, između ostalog i kockanja koje je bilo vrlo rašireno među splitskim mladima.

Vrlo malo znamo o njegovom književnom radu prvih 50 godina, no početkom 16. st. stupa razdoblje Marulićeva intenzivnoga književnoga rada. Godine 1501. piše svoje najslavnije djelo, ep Juditu, prvi umjetnički ep na hrvatskom jeziku. Naime, Judita je dovršena 1501., no prvo tiskano izdanje bilo je 1521. godine. Jedini sačuvani primjerak toga prvog izdanja nalazi se u knjižnici Male braće u Dubrovniku.

Ep se sastoji od 6 pjevanja s 2126 stihova. Judita uz pomoć svoje sluškinje Abre pokušava zaštititi svoj židovski narod i opkoljeni grad Betuliju. Ova starozavjetna priča nije slučajno pretvorena u ep na hrvatskom jeziku. Naime, do tada sva velika djela pisana su na latinskom, a Marulić je želio da Juditu razumije svaki njegov sugrađanin pa tako i onaj koji latinski ne poznaje. Isto kao i Juditini sunarodnjaci koji su se htjeli predati neprijatelju, Marulićevi sugrađani gubili su nadu zbog učestalih turskih napada. Upravo Juditom Marulić je svojim susjedima i prijateljima poručio kako je vjera spasila Juditu i Betuliju te da ustraju u vjeri i nadi pa će i njima doći spas.

Marulić umire 5. siječnja 1524. godine hvaleći Gospodina. Sahranjen je u crkvi sv. Frane na Rivi.

Katarina Tudor, 3.a

700. obljetnica Danteove smrti

Godine 2021. obilježava se 700. obljetnica smrti Dantea, talijanskog književnika i političara, oca talijanske književnosti.

Dante Alighieri (1265.-1321.) za života se istaknuo u brojnim društvenim područjima, poput politike i borbe za pravdu, no najviše je ostao zapamćen po svom djelu „Božanstvena komedija“. Kao mlad proučavao je gramatiku i retoriku, što mu je značajno olakšalo upis na Filozofski i književni studij u Bologni. Povratkom u rodnu Firencu upada u burne odnose između dviju suprotstavljenih političkih stranaka – Gvelfa i Gibelina. Njihova borba završava protjerivanjem Gibelina i podjelom Gvelfa na Crne, one bogate koje Crkva podržava, i Bijele, one koji su okrenuti građanstvu, a ne Crkvi. Njihova će daljnja prepiranja dovesti do pobjede Crnih, uz pomoć pape Bonifacija 8. koji je nastojao pokoriti Firencu, što označava progon Bijelih iz grada. Dante, kao član Bijelih Gvelfa, biva protjeran uz naredbu da se ne smije vratiti.

Njegov su daljnji životni put obilježila putovanja po talijanskim provincijskim gradovima poput Padove, Verone i Ravene, za vrijeme kojih se posvetio pisanju, nadajući se ponovnom povratku u Firencu. Na putu upoznaje Beatrice, lijepu udanu djevojku koja mu je bila inspiracija. Iako je i sam bio oženjen i imao je četvero djece, neprestano joj se divio, a saznanje o njezinoj smrti iznimno ga je potreslo. Upao je u krizu vjere i veliku tugu, no posvetivši se filozofskim i teološkim teorijama uspješno je prebrodio taj potresni događaj.

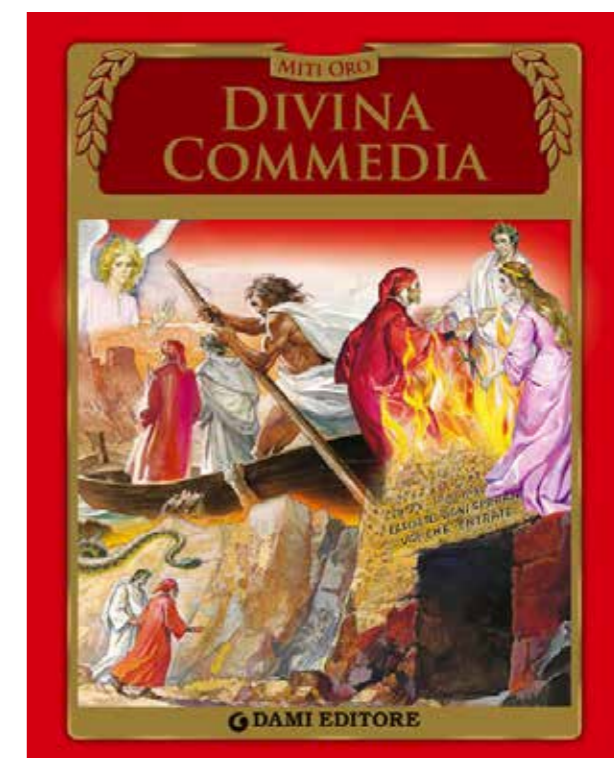
Lik Beatrice podignuo je njegova djela na višu razinu. Ona su bila ljubavno religiozne tematike, a kompleksnosti samih djela pridonijela je uporaba simbola. Ipak, najviše ostaje zapamćen po svom djelu „Komedija“ koja tek kasnije dobiva ime „Božanstvena komedija“. Taj svjetski klasik sastavljen od tri pjevanja prikazuje putovanje glavnog lika kroz sve dijelove zagrobnoga života – pakao, čistište i raj. Rimski pjesnik Vergilije, velika ljubav Beatrice i sveti Bernard pomažu mu vodeći ga putem. Simbolika se samog djela temelji na prolaznosti života, opisu sudbine te brojnim filozofskim područjima, a ogleda se u značenju brojeva i likova. „Božanstvena komedija“ od iznimne je važnosti za talijansku književnost jer je napisana na narodnom jeziku zbog Danteove želje da stvori jedinstveni jezik kojim će govoriti cijela država. Tako i dobiva naziv „Otac talijanske književnosti“, a svojim postupcima utječe i na druge velike pisce poput Marka Marulića, Petra Zoranića, Petra

Preradovića i brojnih drugih. Također, Franz Liszt i Čajkovski njegova su djela pretvorili u glazbu, a Sandro Botticelli i Salvador Dalí svoju su interpretaciju predstavili slikama.

Cijela 2021. godina u Firenci bila je posvećena ovom velikom umjetniku. Na Danteov rođendan 14. rujna 2021. otvorena je izložba na kojoj su francuski umjetnici oživjeli događaje i likove „Božanstvene komedije“ 3D projekcijom izloženom u bazilici Santa Croce. Za sve one koji nisu bili u mogućnosti posjetiti Italiju, na glazbenoj se platformi Spotify mogu besplatno preslušavati podcastovi na teme iz njegova života, ili pak njegova djela iz perspektive glazbenih umjetnika. Sama je ideja održavanja obljetnice Danteove smrti bila podsjetiti svijet na njegovu veličinu i značaj te im približe objasniti njegovo remek-djelo „Božanstvenu komediju“.

Ariana Kecić, 3.A

MATURALNO PUTOVANJE U ISTRU

Amfiteatar u Puli

Napokon smo i mi dočekali ovo studijsko putovanje. Iako kratko i unutar granica Lijepe Naše, svi se možemo složiti da je bilo jedno od ljepših iskustava našega srednjoškolskog druženja.

U rano jutro uputili smo se prema Istri. Na putu nas je najviše oduševio snijeg kojega se u našem Splitu rijetko viđa pa smo jednostavno morali stati i odigrati jednu partiju grudanja.

Prije nego što smo stigli na naše krajnje odredište, posjetili smo mjesto Motovun. Svi smo bili jako umorni te nismo bili presretni kada smo vidjeli mnoštvo stuba kojima smo se trebali popeti do vrha. Nakon silnog negodovanja stigli smo na vrh i sav taj umor odjednom je nestao. Pogled je bio predivan, a mali dućan tradicionalne hrane, Teranina i tartufa, bio je šećer na kraju.

U Buzetu smo se smjestili u hotelu Fontana gdje smo se najviše i družili te još bolje povezali kao razred. Sutradan smo otišli na Brijune. Unatoč velikoj hladnoći, vrijeme je bilo sunčano i idealno za razgledavanje tako lijepog krajolika. Brijuni su nam se svima svidjeli, od predivnih životinja, muzeja, vegetacije pa sve

Grudanje na putu za Istru

Pogled s Motovuna

Crkva sv. Stjepana u Motovunu

Maslina stara 1600 godina

Nacionalni park Brijuni

Destilerija Aura

Bujna vegetacija na Brijunima

do Titovih automobila i rezidencija, sve je bilo kao iz bajke. Kada smo napunili baterije odmorom u obližnjem restoranu, uputili smo se prema Puli. Tamo smo posjetili pulsku Arenu te imali slobodno vrijeme u kojemu smo razgledavali ostatak ovoga antičkoga grada. Predivno smo se proveli, a pri kraju dana umor nas je svladao pa smo bili i više nego sretni povratkom u hotel. Nakon kratkog odmora krenuli smo sa zabavom znajući da je zadnja večer te da je treba dobro iskoristiti, a neki od nas su odradili taj zadatak u potpunosti te čak i nadmašili naša očekivanja.

Nakon burne noći, uputili smo se prema Splitu. Na putu smo stali u maleni gradić Opatiju gdje smo zaključili naše maturalno putovanje. Opatija nas je oduševila svojom ljepotom i kulturom. Sve je izgledalo tako profinjeno te kao da uopće nije dio Hrvatske. Na povratku, iako umorni od tri dana razgledavanja, vožnje i zabavljanja, bili smo tužni što je putovanje tako brzo završilo te se sada trebamo vratiti u realnost četiri zida našega razreda. Mislim da govorim u svačije ime kada kažem da je ovo bilo jedno od ljepših srednjoškolskih iskustava te da ćemo ga zauvijek pamtiti.

Alani Bilić, 4.a

Promocija

Maturalna večer

Dobra večer svima!

Za početak bih htjela pozdraviti sve prisutne i zahvaliti što ste nam se pridružili u ovoj, za nas posebnoj večeri – našoj maturalnoj večeri, zadnjem danu srednjoškolskog druženja, simboličnom prelasku iz djetinjstava u zrelu fazu. Neki su se odlučili za daljnje školovanje, pred drugima je proces traženja posla i ulazak u svijet odraslih. Ali, prije donošenja važnih životnih odluka, mislim da je u redu da svi uzmemo mali predah i prisjetimo se ove četverogodišnje avanture.

Pa krenimo redom:

Prvo pozdravljam sve svoje razredne kolege. Upoznali smo se prije četiri kratke godine, a sada je već vrijeme za odlazak. Kako je sve prošlo tako brzo? Čini se kao da smo jučer bili mali, mršavi prvšačići koji su se borili da izbjegnu nastavu izmišljajući svakakve izlika, a najdraža nam je bila čekanje snijega u siječnju i veljači, te trčanje do ureda profesora Plazibata kako bismo ga obavijestili da su druge škole puštene i kako onda i mi moramo biti.

Brzo su prošle ove četiri godine našega zajedničkog druženja, i evo nas, već smo maturanti. Naporno smo radili da bismo došli do ove točke, ali nismo to učinili sami. Stoga sljedećim ljudima dugujemo zahvalu:

Našim profesorima - hvala što ste podijelili vaše vrijeme i znanje s nama. Odvojili ste vrijeme za objašnjavanje zadataka, ponekad i više puta, jer nismo obraćali pažnju. Dopustili ste nam da dođemo u vašu učionicu nakon škole po dodatnu pomoć kad ste mogli otići kući. Trudili ste se, neki manje, a neki više uspješno da nastavu učinite zanimljivijom kako ne bismo morali sami sve kući raditi. Za sve to, želim vam zahvaliti u ime svih učenika što ste aktivno sudjelovali na našem putu ka sazrijevanju.

Nadalje, našim roditeljima, najbitnijim ljudima u našim životima, hvala što ste nas podržali na više načina nego što je to moguće izbrojati. Izvlačili ste nas iz kreveta svako jutro, iskricali nas na autobusnim stanicama ili ste nas odvezli u školu. Pomogli ste nam u zadacima, platili školarinu i slušali naše pritužbe. Dolazili ste na naše predstave, prisustvovali našim sportskim događanjima i pratili naše napredovanje. Suosjećali ste s našim dnevnim dramama, ali pokušali ste nam dati dovoljno prostora da naučimo kako sami riješiti stvari. Ovo je samo dio od tisuću načina na koje ste nas podržali na našem školskom putovanju.

Posebna zahvala našem profesoru Plazibatu, ravnateljici i cijelom uredskom osoblju što ste bili dio našeg školovanja, te vam od srca hvala što ste nas slušali i pokušali održati na dobrom putu do cilja na koji smo stigli danas. Bez vaše pomoći, neki od nas danas možda ne bi stigli do tu.

Kao što vidite, iza svakog maturanta stajalo je nekoliko ljudi koji su nam pružali podršku i usmjeravali nas. A najbolji način na koji mi možemo pokazati zahvalnost je da iskoristimo priliku koja nam je pružena i krenemo naprijed u svijet s namjerom da ga učinimo boljim mjestom za generacije koje će doći iza nas.

Još jednom veliko hvala svima spomenutima što ste bili dio naše-ga malenog svijeta.

A posebno hvala trima razrednicama koje smo imali tijekom ove četiri godine spletom različitih okolnosti, profesorici Sindi Matulović, Nikolini Šušić Knezović, Ani Marčić te naravno našoj ravnateljici i profesorici Koraljki Bezini koja je uvijek bila prisutna za sve naše probleme, pa ih pozivam da prihvate bukete u znak zahvalnosti.

Dora Budimir u ime 4.a razreda

Drage maturantice i maturanti!

Neobično mi je držati vam ovaj govor za kraj vašega srednjoškolskog obrazovanja kad imam osjećaj da je jučer bio onaj prvi dan i govor koji je započeo s 'drage prvašice i prvaši'. Međutim, kad vidim koliko ste narasli, odrasli i uozbiljili se, znam da su prošle duge četiri godine.

I tako svake godine odlaze maturanti, ispune svoje planove i svatko svojim putem. A vi jeste i ostat ćete upamćeni kao jedna posebna generacija koja je svoje planove odgađala, a neke nikada nije ispunila. Izleti, predstave, izložbe, maturavno putovanje, sve je to ostalo nerealizirano i zato mi je posebno drago da imate ovu večer baš onakvu kakvu ste zamislili i htjeli. Mjesecima ste boravili u svom domu, ekran vam je bio škola pa onda opet tjedni u pustoj školi, samo vi i nastavnici. Nakon svega, uspješno položena državna matura i upisani željeni fakulteti. Na to smo svi mi u „Kraljici Jeleni“ jako ponosni, ponosni smo na vaš uspjeh, na vaš optimizam, spremnost da uvijek pomognete jedni drugima i ozbiljnost koju ste pokazali na završnim ispitima.

Želim vam mnogo sreće na fakultetima i u životu, želim da zadržite taj optimizam i upornost i ostvarite sve svoje planove.

A nama želim još takvih generacija kao što ste bili vi, još takvih učenika s kojima je zadovoljstvo raditi i gledati ih kako se mijenjaju, kako odrastaju i kako, na kraju krajeva, i nas pomalo mijenjaju.

Hvala vam što ste bili dio naše priče. Očekujemo vas u vašoj školi kad god vas put nanese da vas ponosno predstavimo nekim novim prvašićima.

Uživajte večeras, ovo je vaša večer!

Ravnateljica Koraljka Bezina

Dobra večer, sve vas lijepo pozdravljam.

Bit ću kratka, neću duljiti. Ova je školska godina bila turbulentna, puna uspona i padova, nimalo lagana za sve nas, koronavirus, izolacije, online nastava, državna matura, međutim, ovdje smo svi zajedno, nasmejani, lijepi, znači da smo je uspješno priveli kraju.

Što reći o vama drage moje maturantice i maturanti?!

Prije svega, za mene ste posebni jer ste prvi razred mojih maturanata. Razred ste pun različitosti, nerijetko nesložnosti, ali i velike sloge kada je to bilo potrebno.

Želim vam svu sreću ovoga svijeta, želim da ponosno uzdignute glave, puni znanja i moralnih vrijednosti koje smo vam pokušali prenijeti u „Kraljici“, idete kroz život. Budite pozitivni kao što ste bili do sada, nadam se da ćete postići željene ciljeve u životu. Sretno!

Dragi roditelji, drage kolege, svi prisutni, hvala vam što ste uveličali ovu svečanost.

Drage maturantice i maturanti, neka zabava počne!

Razrednica Nikolina Šušić Knezović

Neki su rođeni s talentom za učenje dok nekima treba više vremena i više truda. Još je teže biti sportaš i odlikaš jer to zahtijeva znatno veću organizaciju. Svi mi imamo svoje tajne kojima postizemo uspjeh i svoje obveze ispunjavamo bez većih problema. U svemu, pa tako i u ovome, potrebno je dobro rasporediti vrijeme i mozak „istrenirati“ da brzo pamti.

Opisat ću vam jedan moj tjedan i kako se ja snalazim u njemu.

PONEDJELJAK

Ponedjeljak za mene započinje u 6:50, oglašavanje budilice u mojoj glavi. Otvaram oči i ustajem iz kreveta. Budan sam isključivo fizički, mozak spava do doručka. Nakon nekoliko minuta od ustajanja, onako u polusnu, pripremam doručak sportaša: malo proteina, malo ugljikohidrata i mnogo voća. To je za mene najvažniji obrok jer mi daje snagu za cijeli dan.

U glavi pravim plan za ostatak radnog dana. Budući da je ponedjeljak početak tjedna, ovo se jutro malo teže snalazim u odnosu na ostale dane. Čak i da se nađem u situaciji kada su razbuđivanje i orijentacija nemoguća misija, već u 8:30 čeka me geografija koja će sve staviti na svoje mjesto.

No, nemojmo brzati sa zaključcima jer su mi, barem ovo jutro, za pokretanje svih moždanih vijuga dovoljni pismeni ispit iz biologije, usmeni iz povijesti i dva treninga nakon škole.

I bez toga razbudio bi me jutarnji ritual moje majke, nervozno hodanje po kući, puhanje za vratom, sto pitanja za ponavljanje na koja ne bih stigao odgovoriti ni do idućeg autobusa.

Izlazim iz kuće, a na putu do škole zadnji put prolazim sve lekcije u glavi da budem sto posto spreman. Kod mene i kad nisu knjige fizički ispred mene, one su u mojoj glavi.

Na trenutak su mi doletjeli i kemijski spojevi. To mi je na mamu. Kako tati ne bi djelovalo da je sve „na mamu“, ljubav prema sportu naslijedio sam upravo od njega.

Uspješan dan u školi kao i uvijek. Sada slijede one sportske obveze. Žurim kući na ručak jer nemam mnogo vremena. Trebam se pripremiti za sutrašnji dan u školi, ali i pripremiti svu sportsku opremu za danas.

Ručak obilan, mama „trpa“ sve na tanjur za moje vijuge u glavi i moje mišiće u tijelu. Njena najvažnija rečenica prije svakog jela je „u zdravom tijelu, zdrav duh“.

Pišem domaći rad za sutra, ponavljam lekcije, imam veliku sreću što brzo pamtim.

Izlazim u 16:30, trčim na autobus za Stobreč. Čekaju me nogomet i Krav Maga. Kući stižem u 22:00 mrtav umoran, pijem protein i odlazim na spavanje.

Krav maga - vještina samoobrane

Krav maga

Individualni trening

UTORAK

Utorak je. Odzvonio je drugi alarm u tjednu. Četiri još „vise“ u zraku. Ovaj je dan ležerniji od jučerašnjeg, a i sutrašnjeg. Naviknut na napore, na utorak gledam kao na dan pripreme za srijedu.

Uz doručak s majkom razgovaram o pitanjima koja su bila u testu iz biologije. Dok spremam sve potrebno da bi današnji dan protekao u redu, u glavi sve obveze stavljam na svoje mjesto.

Pripremio sam energetske pločice koje ću sa zadovoljstvom pojesti za vrijeme velikog odmora. Jedan smoothie od špinata, banane, borovnica i bademovog mlijeka. Ovako se hrane pravi sportaši.

Školski je raspored danas na strani jezika, učim hrvatski, španjolski i latinski. Predah od jezika začinjavaju matematika, likovni, fizika i informatika.

Da me netko pita koji mi je predmet najdraži, ne znam što bih odgovorio jer su svi zanimljivi na svoj način.

Sa školom se pozdravljam u 14:25, a preostalo vrijeme do 16:30, kada moram krenuti na trening, koristim za ponavljanje sadržaja usvojenih u školi.

Iza 19 sati vrijeme iskorištavam za druženje s prijateljima iz ulice. To je doba dana kada su sve zadaće ispunjene, a prijatelji na okupu.

Vrijeme za prijatelje

SRIJEDA

Nalazim se na polovici radnog tjedna. Tempo dana poprilično je užurban. Upravo zbog toga doručak je raznolik. Osim zdravih namirnica, zdravu i uravnoteženu prehranu nadopunjujem dodacima kao što su BioAstin i zelena magma. Oni mi pomažu da s lakoćom odrađujem sve aktivnosti koje me čekaju u danu.

Prve u danu su, naravno, one školske. Zapčinju engleskim jezikom, četvrtim, ali nadam se ne i posljednjim kojeg učim. Smatram kako je poznavanje jezika od izrazite važnosti za buduće zanimanje, ali i trenutni osobni razvoj s obzirom na to da kroz jezike učimo i o stranim kulturama.

„Vrijediš koliko jezika znaš“ nešto je što me tjera dalje.

Osvajeno prvo mjesto

Školski dan završava bez napore uz sat razrednika na kojem imamo mogućnost razglabanja o temama vezanim uz zajednicu, ali i dijeljenja savjeta.

Dolaskom kući, pišem zadaću za sutra nakon čega dan provodim ispunjavanjem sportskih ciljeva.

Sportovi kojima se bavim pomažu mi jer sam zahvaljujući njima naučio organizirati i pravilno rasporediti vrijeme.

Iako su izrazito naporni nogometni treninzi, Krav Maga mi je veoma važna i ne želim je prestati trenirati. Tamo učimo samoobranu, ali i kako se ponijeti u teškoj situaciji te kako izbjeći istu. Oba treninga su potpuno različita i nogomet je moja ljubav, a samoobranu treniram zbog potrebe jer često gledam na televiziji kako su nekog mog vršnjaka pretukli. To mi daje poticaj da treniram više i jače. Mnogi misle da imam previše obveza i nije im jasno kako sve stižem, ali želja i volja za biti dobar ili najbolji jača je od umora.

S tom mišlju odlazim skoro svaku večer u krevet.

ČETVRTAK

Stigao je četvrtak. Ustajanje na zvuk alarma već je davno postalo rutina.

Dolaskom vikenda stres je sve manji kao i intenzitet aktivnosti

Školsko natjecanje u badmintonu

vezanih za školu. Gradivo za danas već je ponovljeno, stoga odlazak u školu ne predstavlja veliki napor. Usprkos činjenici kako školske obveze jenjavaju, sportske postaju zahtjevnije.

Tjelesna i zdravstvena kultura pronalazi svoje mjesto u rasporedu zbog čega od završetka škole do početka tjelesnog imam dovoljno vremena za ručak i spremanje opreme. Dva sata do večernjeg treninga koji počinje u 20 sati i traje do 23 sata iskorištavam za odmor budući da predmete koje imam četvrtkom, nemam ih petkom. Takav mi raspored dopušta da predahnem, a vikendom nadoknadim gradivo.

Posebno se veselim nogometu četvrtkom jer imam i privatnog trenera s kojim vježbam tehniku i rad nogu. Nakon njega imamo grupni trening na kojem većinom igramo utakmice i pripremamo taktiku za vikend. Nikada se nisam požalio da mi je teško ili da sam umoran jer sam u svojoj glavi posložio što želim u životu i da za ostvarivanje ciljeva moram biti uporan.

Četvrtkom obično zaspem u roku od 5 minuta.

PETAK

Petak, posljednji školski dan u tjednu. Jutarnja je rutina već poznata, a raspored od pet školskih sati mami osmijeh na lice.

Petkom ni mama nije više toliko nervozna. Zbog manje školskih sati, ovo je dan u tjednu kada imam vremena za druženje s prijateljima u večernjim satima.

Danas je dan „od ribe“. Obožavam ribu i sve morske plodove.

Krećem na nogomet, danas neće biti zahtjevan trening niti će dugo trajati jer imamo utakmicu u nedjelju. Večeras mi je i Krav Maga, nakon koje ću malo prošetati s prijateljima da razbistim glavu.

SUBOTA

Ovo je dan kada ustajem pola sata ranije nego inače budući da trening subotom započinje u osam sati.

Osim opreme za nogomet, prije doručka, spremam i knjige za školu stranih jezika. Na strane jezike idem već deset godina i svake godine polažem Cambridge ispite.

Nakon ručka odlazim na kondicijski trening kojim pojačavam svoju snagu i učim se pravilnom disanju.

Ostatak popodneva provodim uz knjigu. Lakše predmete ostavljam za nedjelju, a teže za subotu.

Večeras idemo na prijateljev rođendan u konobu Dalmatino, na pizzu. Baš se veselim jer neke prijatelje nisam vidio od kraja osnovne škole.

NEDJELJA

Iako je nedjelja, meni je ona aktivna. Danas je utakmica protiv nogometnog kluba „Adriatic“ iz Splita. U našoj ligi to je veće rivalstvo nego Hajduk - Dinamo. U međusobnim okršajima mi smo uvijek bolji. U dvije utakmice ja sam zabio

po jedan gol, u nekima asistirao, a u nekima dobio i žuti karton.

Završila je utakmica, pobijedili smo 4:2, nisam zabio gol jer sam danas bio na poziciji stopera.

Danas je mama po mojoj želji napravila lazanje, moje drugo najomiljenije jelo.

Kasnije sam krenuo s učenjem. Pri učenju se koristim natuknicama sastavljenima od najbitnijih dijelova lekcija koje zatim povezujem s kompletnim sadržajem. Na taj se način mogu fokusirati na važne pojmove, ali ih istovremeno povezivati u cjelinu.

Predmete kao što su matematika, fizika i kemija usvajam, kroz vježbu, rješavajući problemske zadatke.

Nakon učenja, obično porazgovaram s roditeljima o novom tjednu, svojim planovima. Zatim odlazim s prijateljima na „mali balun“.

Smatram kako je za postizanje sportskih, ali i školskih uspjeha te provođenje vremena s prijateljima, ključna pravilna organizacija, čvrsti stav i upornost, ali i podrška obitelji uz koju je sve lakše.

Ivan Ćosić, 1.a

Moj nogometni klub

Prvo mjesto na županijskom natjecanju

Državno prvenstvo školskih sportskih društava Republike Hrvatske u badmintonu-

OŠ i SŠ (m+ž) | POREČ |
23. 11. 2021. - 25. 11. 2021.

Kao i svake godine naša je škola sudjelovala u školskom natjecanju u badmintonu.

U dvorani OŠ Visoka održano je županijsko natjecanje u badmintonu na kojem je sudjelovalo oko 300 natjecatelja raspoređenih u 24 ekipe.

Moje kolegice Nada Martinić, Iva Mikulić, Nika Luketa i ja, u pratnji nastavnice tjelesne i zdravstvene kulture Ane Marčić, s veseljem i sportskim duhom osvojile smo prvo mjesto. Prvobitni plan bio nam je doći čak tri sata prije natjecanja kako bismo dodatno izvježbale i pripremile se. Pobjeda je za sve nas bila neočekivana iako nas je nastavnica cijelo vrijeme bodrila, ohrabivala i vjerovala u nas. Naravno, nakon pobjede otišle smo proslaviti.

Školsko natjecanje otvorilo nam je put za državno koje se organiziralo u Poreču. Sudjelovale su škole iz 20 županija i Grada Zagreba.

Putovanje autobusom od devet sati u početku je zvučalo dugo i

naporno, ali na kraju se ispostavilo da je to bio najzabavniji dio dana. U hotel Molindrio smjestili smo se u popodnevnim satima te gladni odjurili na večeru. Hodnike hotela zatrpala su djeca svih uzrasta, koja su, čak i u pidžamama, pospano igrali badminton. Poreč nam se činio kao jako zanimljiv grad pa smo, za početak, taksijem obišle centar. Nije bilo mnogo ljudi na ulicama jer je bilo jako hladno, a nismo ni mogle ostati dugo. Sve u svemu, zaključile smo da je najpametnije vratiti se u hotel. Ostatak večeri provele smo u sobama odmarajući se uz televiziju i dodatno proučavale taktiku igre. Došla je ponoć, a mi smo ogladnjele. Nažalost, niti jedan restoran nije radio tako kasno pa smo se odlučile prošetati i pronaći neki restoran brze hrane koji bi mogao raditi, ali uzalud. Gladne smo otišle spavati. Sljedeće jutro probudile smo se umorne te zajedno s ostalim školama otišle do dvorane Intersport u kojoj se održavalo natjecanje. Tribine dvorane bile su prepune ljudi različitih generacija koje su uzbuđeno iščekivale početak. Naša igranica Nada Martinić predstavljala je Splitsko-dalmatinsku županiju te nakon prvog kola, koji smo igrale protiv Zagrebačke županije, dala intervju o dojmu natjecanja. Napetost je u nama rasla dok smo iščekivale dru-

gi krug koji smo izgubile od Grada Zagreba, što znači da nismo prošle u četvrtfinale, ali ponosne smo na sebe jer smo dogurale ovako daleko. Ipak je sve krenulo od svakodnevnog treniranja na ulici s neprofesionalnom pernatom, takozvanom „sretnom lopticom“ koja je, naravno, doputovala s nama u Poreč. Bilo nam je žao što nismo prošle dalje, ali najbitnije je da smo se zabavile i sklopile mnoga nova prijateljstva. Popodne smo provele u teretani i na bazenima te pripremajući se za povratak u Split. Nadamo se da je nastavnica Ana, kao i cijela škola, na nas ponosna, jer smo dale sve od sebe i osvojile prvo „zlatno“ na županijskom natjecanju u badmintonu. Do sljedeće godine naporno ćemo trenirati i vratiti se jače nego ikad.

Nina Biliškov, 1.a

Natjecateljice uz vodstvo profesorice Ane Marčić

Nada Martinić predstavljala je našu županiju

IZNENAĐENJA LOKALNIH IZBORA

Lokalne izbore i dalje obilježava drugorazrednost, odnosno biračko ponašanje koje ukazuje da je ova izborna razina manje važna od one nacionalne, stoga niska izlaznost na njima uopće nije neobična. Ipak, porast izlaznosti u nekim dijelovima Republike Hrvatske može se pripisati većoj kompetitivnosti ovogodišnjih lokalnih izbora.

ZAGREB

U glavnom gradu Republike Hrvatske na biračka mjesta izašlo je 327 tisuća građana, što čini oko 45% birača. Već to pokazuje želju Zagrepčana da se korjenito promijeni režim preminulog gradonačelnika grada Zagreba, Milana Bandića. Osoba koja je kao iznenađenje na političkoj sceni rasla je Tomislav Tomašević, kandidat skupine „Možemo!“. Već po prvim izlaznim anketama smatralo se da neće ni biti potrebe za drugim krugom izbora. Ipak, na kraju je Tomašević dospio do vrtoglavih 45,15% glasova, a razočaranje je doživjela dosadašnja zamjenica Milana Bandića, Jelena Pavičić Vukičević. Iako se očekivalo da će dospjeti u drugi krug, pretekao ju je pripadnik Domovinskog pokreta, Miroslav Škoro, i to za cijelih 1% glasova. Škoro je nakon rezultata izjavio kako je uspjeh Tomaševića „...ekstremno lijevo i to će biti zaustavljeno, tako mi Bog pomogao!“, na što je Tomašević poručio: „Pobijedili smo, a da nismo prodali dušu.“ Novi gradonačelnik grada Zagreba kaže kako se veseli promjenama koje će uslijediti za vrijeme njegova mandata.

Gradonačelnik Zagreba Tomislav Tomašević

SPLIT

Očigledno je da Splićani također zahtijevaju promjenu vodstva grada, ali alternativu ne vide u skupini „Možemo!“, nego u kandidatu Centra, Ivici Puljku, koji je osvojio 27,41% glasova. Puljak je bio u teškoj bitci s kandidatom HDZ-a Vicom Mihanovićem koji je osvojio 23,23% glasova. Uoči službene kampanje za gradonačelnika izjavio je kako u politici uopće ne uživa. Otkrio je kako uspijeva dobro svirati gitaru, iako baš i nema sluha te ako postane gradonačelnik grada Splita, fokusirat će se na želje građana, kao što su rješavanje problema prometa, odlagališta otpada te nedostatak vrtića i bolnica.

Gradonačelnik Splita Ivica Puljak

RIJEKA

Dok je u Splitu izašlo oko 44% birača, u Rijeci ih je mnogo ostalo kod kuće. Izlaznost je bila 37%, iako je trebalo odlučiti o nasljedniku vječitoga gradonačelnika Vojka Obersnela. Njegov zamjenik Marko Filipović u primarnom je položaju na listi, s čak 30,25% glasova, a ispod njega nalazi se Davor Štimac, kandidat grupe birača sa samo 16,1% glasova. Filipović kaže: „Siguran sam da ćemo u idućim

Gradonačelnik Rijeke Marko Filipović

tjednima formirati i konstituirati Gradsko vijeće te nastaviti raditi u novom ritmu u sljedeće četiri godine.“ Nakon dva desetljeća vodstva, Vojko Obersnel više neće voditi glavnu riječ, a njegov nasljednik Marko Filipović ima brojne planove za Rijeku, kao što je gradnja dva nova vrtića te tisuću novih stanova.

Gradonačelnik Pule Filip Zoričić u posjetu splitskom gradonačelniku

OSIJEK

Baš kao što se u Rijeci tradicionalno vodi nadmetanje na lijevom političkom krilu, tako se u Osijeku vodi natjecanje kandidata desnice, stoga, kao što se očekivalo, predstavnik HDZ-a Ivan Radić osvojio je 38,69% glasova, ali se morao natjecati s kandidatom Domovinskog pokreta Berislavom Mlinarevićem, koji je dobio 19,63% glasova. Radić je uvjeren kako će građani izabrati ispravno, točnije, njega za gradonačelnika. U tom promišljanju Radić nije bio u krivu, građani su ga izabrali za predstavnika Osijeka u periodu od sljedeće četiri godine, a Radić je čak dobio pisanu čestitku od bivšeg gradonačelnika grada Osijeka, Ivana Vrkića.

PULA

Nezavisni kandidat dr. Filip Zoričić vjerojatno je najveće iznenađenje izbora u gradu Puli. Ušao je u drugi krug vodeći protiv kandidatkinje IDS-a Elene Puh Belci. Zoričić je hrvatskoj javnosti postao poznat kao ravnatelj pulske gimnazije s vrlo jasnim stavovima koje je dijelio s javnosti, a uz to je još predsjednik Instituta Mediterran te osnivač Memo muzeja. Filip obožava Pulu, zaljubio se u nju još kao 18-godišnjak kad je došao iz rodnog Splita studirati na Filozofski fakultet. Kolegama u školi žao je što ih napušta, a opet, drago im, jer i oni su ga gurali do pobjede.

Hrvatska je nakon ovih lokalnih izbora svakako pokazala da su birači spremni mijenjati dugogodišnje gradske i županijske vlasti te u dinamičkom procesu izborne ponude birati one koje im nude nadu u bolje sutra.

Lovre Sasso, 3.a

Od 23. srpnja do 8. kolovoza 2021. godine održavaju se Olimpijske igre u Japanu. Zaustavljene i odgođene zbog pandemije, na kraju su ipak održane godinu kasnije od planiranog termina. Od vremena antike do danas sportski duh ipak pobjeđuje sve nedaće.

Olimpijske igre u antici

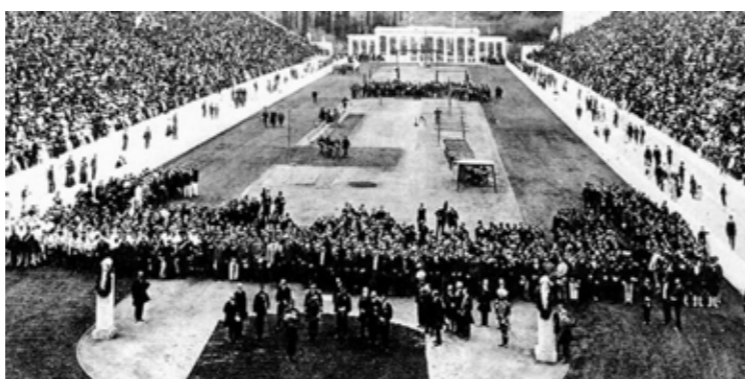
PRVE OLIMPIJSKE IGRE

Olimpijske igre višesportsko su međunarodno natjecanje. Njihovi sami početci sežu daleko u povijest, točnije u 776. godinu pr. Kr. i vezani su za grčki grad Atenu. Igre su se održavale svake četiri godine u ljetnim mjesecima, a na njima su mogli sudjelovati samo odrasli muškarci dok je ženama čak i gledanje bilo zabranjeno. Neposredno prije otvaranja igara nastupao je mir između država koje su sudjelovale. Same su igre trajale pet dana. Prvi je dan bio namijenjen obredima i ritualima, dok su se od drugog do četvrtog dana provodila natjecanja. Od sportskih disciplina izvodilo se trčanje (na kratke i duge staze), hrvanje, bacanje diska, bacanje koplja i skok u dalj. Nešto kasnije uvedena je i kategorija maratona koja je bila najpopularnija među tamošnjim stanovništvom. Posljednji je dan bio predviđen za dodjelu nagrada. Pobjednicima su odane najveće časti uz maslinove vijence i 500 drahmi (tadašnja valuta). U 5. st. pr. Kr.

uvedena su i natjecanja u pjesništvu, govorništvu i glazbi gdje su se mnogi pjesnici i filozofi borili za olimpijsku slavu.

PRVE MODERNE OLIMPIJSKE IGRE

Prvim modernim Olimpijskim igrama smatraju se one održane 1896. godine. Čast je ponovno pripala Ateni, a datum za njihovo otvorenje ujedno je i spomen na 75. godišnjicu grčkog ustanka protiv turske vlasti. Na njima je sudjelovalo 14 zemalja i ukupno 245 sportaša koji su se natjecali u 9 sportskih kategorija: atletika, tenis, biciklizam, mačevanje, streljaštvo, gimnastika, plivanje, hrvanje i dizanje utega. Bilo je predviđeno jedrenje i veslanje, no oni su otkazani zbog loših vremenskih uvjeta te su uvedeni odmah na sljedećim igrama. Nakon prvih modernih igara, četiri godine nakon, nove su

Prve moderne Olimpijske igre

održane u Parizu u Francuskoj. Okupile su velik broj gledatelja i natjecatelja: na njima su sudjelovale 24 države i 225 sportaša od kojih se isticalo 19 žena. Iako su zamišljene kao apolitičke, politika je ipak odigrala svoj dio. Najbolji je primjer za to natjecanje u Moskvi 1980. godine (vrijeme Hladnog rata) na kojem nisu sudjelovale određene države islamskog i zapadnog svijeta. Ipak, Olimpijske igre nikad nisu dopustile da se pobijedi različitost, što predstavlja i sam znak olimpijskih krugova kao njihov najpoznatiji simbol. Oni predstavljaju jedinstvo 5 naseljenih kontinenata, Europe, Azije, Afrike, cijele Amerike i Australije, dok su boje samih krugova pomno odabrane – svaka država svijeta u sklopu svoje zastave sadrži jednu od izabranih boja (plava, crvena, zelena, žuta i crna).

Godine 1924. uvedena je inovacija u planu izvođenja Olimpijskih igara – razlikuju se ljetne i zimske igre u razmaku od dvije godine.

U današnje vrijeme olimpijski se program sastoji od 35 sportova, 53 discipline i više od 400 događanja. Ljetne igre sadrže 28 sportova i 38 disciplina, a zimske 7 sportova i 15 disciplina. Hrvatska se zadnjih godina može pohvaliti izvrsnim rezultatima. Olimpijske medalje dugi niz godina pristižu u našu zemlju

zahvaljujući velikim sportašima i sportašicama poput Blanke Vlašić (skok u vis), Sandre Perković (bacanje diska), braće Martina i Valentina Sinkovića (veslanje) te reprezentacija timskih sportova (rukomet, košarka).

**TOKIJO 2020?
ILI PAK 2021?**

Hrvatski sportaši u Tokiju

Olimpijske su igre ponovno pronašle put do Azije nakon punih 12 godina, a posljednji put su održane u samom Tokiju 1964. godine. Period od 24. srpnja do 9. kolovoza 2020., trebao je biti rezerviran za Olimpijske igre u Japanu. Ipak, zbog globalne pandemije korona virusa, cijelo se natjecanje prebacilo na sljedeću godinu pa su igre održane od 23. srpnja do 8. kolovoza 2021. godine, no i dalje bez gledatelja. Mnogi ih smatraju čistim prikazom jedinstva i solidarnosti u kriznim vremenima pandemije upravo zato što je fokus svijeta bio usmjeren na slavlje sportaša i sporta. Na samom je natjecanju sudjelovalo preko 11 000 natjecatelja iz 206 država. Međusobno su se natjecali u 33 sporta, što je najviše u olimpijskoj povijesti, od kojih su neki tek novouvedeni (skateboarding, sportsko penjanje, surfanje, karate, BMX slobodni stil i 5x5 košarka).

Već u samim kvalifikacijama, kao i tijekom igara, oboreni su brojni rekordi, kako kontinentalni i nacionalni, tako i svjetski i olimpijski. Ipak, atletika je kao kraljica sportova najviše pomakla granice. U toj su kategoriji ukupno oborena 3 svjetska rekorda, 12 olimpijskih i čak 151 nacionalni od čega 55% zasluga pripada ženama. Javnost i medije je najviše privukla napeta disciplina trčanja na 400 m u muškoj kategoriji. Naime, dvostruki svjetski prvak, Norvežanin Karsten Warholm, postavio je novi svjetski rekord od 45.94 sekunde što je za 76 stotinki bolje od prijašnjeg rekorda starog čak 29 godina. Drugo mjesto osvojio je Amerikanac Kevin Young Rai Benjamin sa rezultatom 46.17 što također obara prijašnji rekord. U finalu je, zajedno s njima, još šest atletičara oborilo nacionalne i regionalne rekorde.

Hrvatska je svoja očekivanja ispunila na velikom natjecanju, a njezini su se sportaši kući vratili s ukupno osam medalja. Dvije bronce dobili su Toni Kanaet (Taekwondo, M – 80kg) i Damir Martin (Veslanje, M – skif). Srebro su osvojili Tonči Stipanović (Jedrenje, laser), Tin Srbić (Sportska gimnastika, M – preča) te Marin Čilić i Ivan Dodig (Tenis, parovi). Za zaslužno 1. mjesto, zlato su odnijeli Nikola Mektić i Mate Pavić (Tenis, parovi), braća Martin i Valentin Sinković (Veslanje, M – dvojac bez kormilara) te Matea Jelić (Taekwondo, Ž – 67kg).

Osam olimpijskih medalja

PARAOLIMPIJSKE IGRE

Možda nisu poznate koliko i Olimpijske igre, ali su zasigurno podjednako bitne. Naime, Paraolimpijske igre namijenjene su natjecateljima s invaliditetom. Uvijek se održavaju iste godine kao i Olimpijske igre, a od 2008. godine izvode se i na istom mjestu. Prve ljetne Paraolimpijske igre održane su 1952. godine u Stoke Mandeville u Velikoj Britaniji. Na njima se natjecalo 130 sportaša iz dvije države. Od tada se javnost nastoji zainteresirati za njihovo postojanje i održavanje, a broj natjecatelja iz godine u godinu raste.

Ovo su za Hrvatsku bile rekordne Paraolimpijske igre. U taekwandou je Ivan Mikulić osvojio srebro zajedno sa Velimirom Šandorom i Ivanom Katanušićem koji su se natjecali u bacanju diska (kategorije F52 i F64). Deni Černij je osvojio broncu u bacanju kugle, kao i stolnotenisački par Anđela Mužinić i Helena Dretar Karić. Publiku je impresionirao i Dino Sinovčić u kategoriji

plivanja leđno na 100m, koji je, jednako kao i Mikela Ristoski u skoku u dalj, ostvario izvrsne rezultate osvojivši brončanu medalju.

Ariana Kecić, 3.a

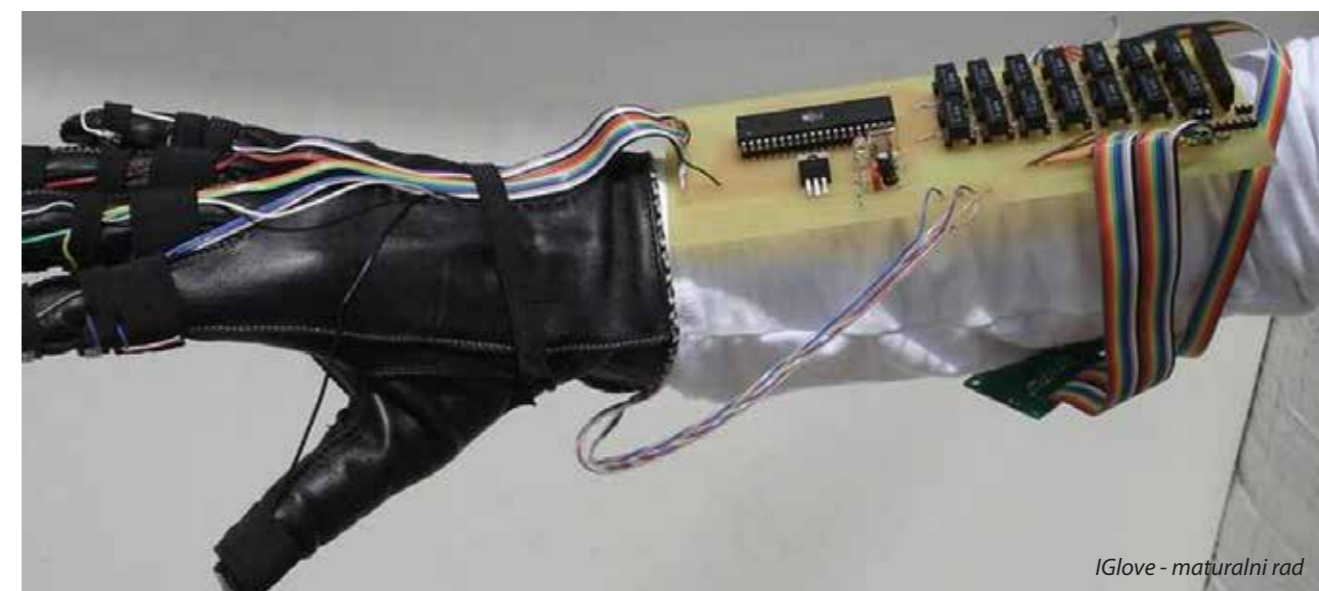
Sedam paraolimpijskih medalja iz Tokija

Hrvatski paraolimpijci

MATE RIMAC

Mladi inovator i poduzetnik daje nadu mladima da se idejom i radom može uspjeti. Možda je ključ upravo u Rimčevoj izjavi „Moj posao je moj hobi.“ Ako volimo ono što radimo, već smo uspjeti.

iGlove - manualni rad

ŽIVOTOPIS

Mate Rimac rođen je 12. veljače 1988. godine u Livnu, Bosna i Hercegovina, kao najstarije od troje djece Zdenke i Ivana Rimca. Njegova obitelj preselila se u Njemačku, gdje je njegova majka čistila hotele, a otac radio na gradilištu.

„Sjećam se da sam došao u Njemačku i odjednom su posvuda bili svi ti automobili. Bio sam poput spužve, upijao sam sve što sam mogao saznati o tim automobilima.“ – Mate o životu u Njemačkoj.

2000. godine, peteročlana obitelj preselila se u grad Samobor gdje Mate upisuje srednju strukovnu školu za mehatroniku. Iako je bio prosječan učenik, na natjecanjima iz elektrotehnike je nizao velike uspjehe.

„Nisam bio odličan učenik, ali mom profesoru se sviđalo to što radim. Dao mi je samopouzdanje i pružio mnogo iskustva...“

Godine 2007. upisao je Veleučilište VERN.

„Vern sam upisao kako bih imao više vremena za posao koji volim. Da sam studirao na FER-u, sigurno ne bih imao vremena. Studij je zapravo bio pothvat da zadovoljim roditelje.“

Sreće ima i u ljubavi, nedavno je oženio dugogodišnju djevojku Katarinu Lovrić.

KAKO JE SVE KRENULO

Matina prva inovacija bila je iGlove rukavica koja zamjenjuje miša i tipkovnicu na računalima, a napravio ju je kao manualni rad. Još kao dječak bio je fasciniran automobilima pa se budio u 4 ujutro kako bi gledao utrke Formule 1. Kasnije je počeo voziti drift utrke sa svojim starim zelenim BMW-om, a kada mu se jednom prilikom na Grobniku zapalio benzinski motor, shvatio je da mora napraviti automobil na struju.

Naposlijetku je na jednoj utrci 2010. godine njegov električni BMW pobijedio benzinsku konkurenciju, a godinu dana kasnije srušio je pet Guinnessovih rekorda za ubrzanje električnih automobila. Do tada je sve bio hobi, a nakon toga odlučio je napraviti posao.

Krenuo je raditi vlastite baterijske sustave i elektroniku. Kompaniju je pokrenuo u garaži 2009. godine. Tada su on i Adriano Mudri stvorili novi automobil što je dovelo do toga da se kraljevska obitelj iz Abu Dhabija zainteresirala za njihov koncept. U to vrijeme Concept One bio je razrađen u 3D modelima.

Kako nisu uspjeti isporučiti traženi automobil, 2011. godine predstavili su električni automobil u Frankfurtu. Dočekan je s oduševljenjem, a svijet je ostao šokiran i zapanjen. Prvi električni supersport-

ski automobil na svijetu s 1088 KS i maksimalnom brzinom od 355 km/h.

Prvi komercijalni automobil predstavljen je 1. ožujka 2016. na sajmu automobila u Ženevi. Proizveden je u osam primjeraka.

Tvrtka se s vremenom razvila u inženjersku i proizvodnu.

„Inspirirao me Nikola Tesla i njegovi izumi i htio sam dokazati da električni auti mogu biti brži i uzbudljiviji od konvencionalnih.“

Nakon što se svojim električnim automobilom dokazao u svjetskoj industriji, počeo je proizvoditi bicikle na električni pogon Greyp. Riječ je o jedinstvenom proizvodu za kojeg sve sami proizvode u Hrvatskoj.

Bicikl na električni pogon Greyp

Njegova tvrtka stalno raste i povećava broj zaposlenih s mladim inovatorima iz cijeloga svijeta. Mate Rimac počeo je surađivati i s velikim imenima automobilske industrije kao što su Koenigsegg i Aston Martin, a američki magazin Forbes uvrstio ga je 2017. godine na prestižnu listu 30 najuspješnijih europskih poduzetnika.

Nedavno je ugovorio posao života, udružio se s ikonom automobilskih brendova, Bugattijem.

„Danas najavljujemo stvaranje nove kompanije – najbolje kompanije za proizvodnju hiperautomobila – Bugatti Rimac.“ 06. srpnja 2021. godine.

Concept One

Nevera

Mate Rimac

RIMAC NEVERA

Predstavljen je 2011. godine u Ženevi pod imenom Rimac Concept Two, ali je kasnije preimenovan u Rimac Nevera.

Naziv potječe od hrvatske riječi nevera koja se koristi za iznenadne oluje na Jadranu, često s grmljavinom.

Četiri elektromotora proizvode 1914 KS i može ubrzati oko 100 km/h za 1,85 sekundi.

„To je to. Ovo je automobil koji sam sanjao kad sam prije deset godina krenuo na ovo nemoguće putovanje. Sav naš uporan rad rezultirao je Neverom – našim hiperautomobilom koji obara rekorde.“

Većina ključnih komponenti razvijena je u Hrvatskoj. Cijena je Nevere oko 2 milijuna eura.

SVETA NEDELJA

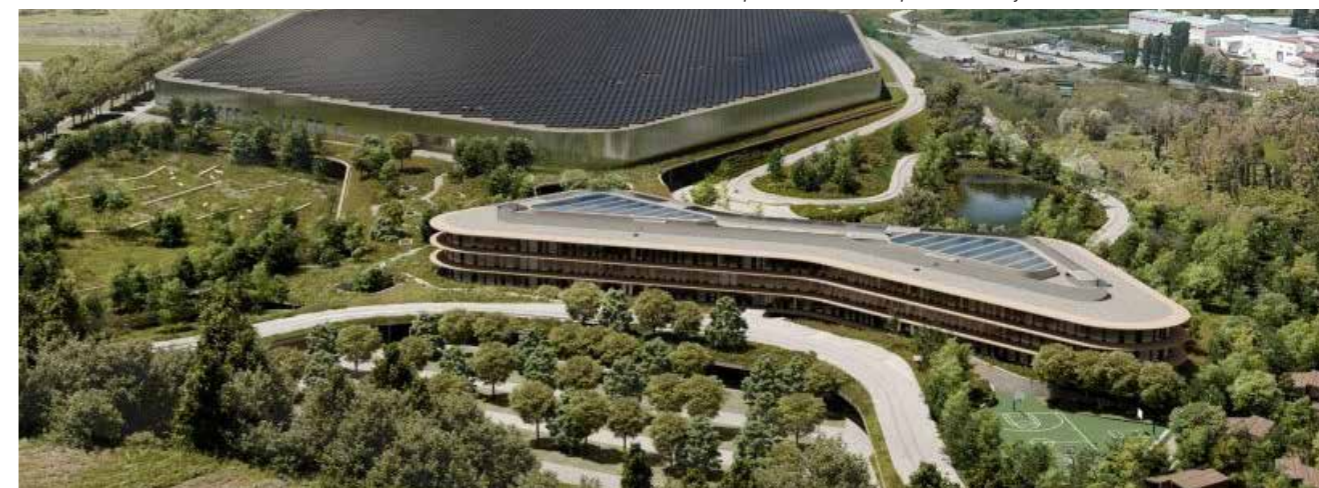
Mjesto kraj Samobora u kojemu je Mate Rimac osnovao tvrtku za razvoj električnih automobila.

Rimac Automobili počinju graditi kampus što je jedna od najvećih građevinskih i financijskih investicija u Hrvatskoj. Prostirao će se na 200 tisuća m². Vrijednost investicije iznosi više od 200 milijuna eura.

„Želio sam da to bude nešto posebno. Htjeli smo spojiti visoku tehnologiju i prirodu. Htjeli smo da ljudi mogu doći, sve je rađeno da se zaposlenici dobro osjećaju, imaju dodatne sadržaje, vrtiće, restorane, teretane. Želimo dati puni gas, želimo punom parom naprijed.“

Novi će kompleks biti baza za istraživanje, razvoj i proizvodnju. Mate Rimac želio je da novo središte njegove tvrtke utjelovljuje ne samo karakter brenda, već i karakter zaposlenika. Prostori su dizajnirani da bi bili prijateljski, topli i otvoreni.

Rimac kampus biti će otvoren za javnost i interakciju posjetitelja, gostiju, znatiželjnika i zaposlenika.

Rimac kampus

NAGRADE I ODLIČJA

2006. god.: - Zlatno Teslino jaje za iGlove rukavicu - zlatna medalja s posebnom pohvalom u Južnoj Koreji ISIE (International on Industrial Electronics) - zlatna i srebrna medalja u Nürnbergu na natjecanju IENA (International trade fair for inventions) - Genius Award u Budimpešti

2007. god.: međunarodna nagrada u Maleziji, Švicarskoj i Hrvatskoj

2014. god.: odlikovan je Redom Danice Hrvatske s likom Nikole Tesle

2017. god.: Nagrada EY (Ernst & Young) poduzetnik godine

ZANIMLJIVOSTI

Danas tvrtka broji oko 750 zaposlenika.

„Moj posao je moj hobi. To je veće od mene, od svakog od nas pojedinačno i zajedno. Ne mogu staviti sebe ispred tvrtke.“

S ponosom dizajnirana, razvijena i proizvedena u tvrtki Rimac Automobili, Nevera nosi i hrvatsko ime. Dizajn Nevere stvoren je po načelu „forma slijedi funkciju“. To je načelo primijenjeno na svakom detalju, uključujući Rimčev karakterističan oblik „kravate“ na bočnoj karoseriji automobila.

Još od 17. stoljeća kravata je simbol hrvatske snage i identiteta, a prvi put joj je odana počast na Concept One automobilu.

Mate Rimac postao je globalna inovatorska superzvijezda i ozbiljan igrač u industriji električnih automobila.

Ivan Čosić, 1.a

Citati su preuzeti iz novinskog članka na sljedećem linku: <https://www.nacional.hr/intervju-u-novom-broju-nacionala-mate-rimac-iskopcavali-su-mi-plin-tretirali-me-kao-pekara-ali-ostajem-tu/>

Ljetna škola u Oxfordu

Oxfordovo sveučilište Royal Holloway – ljetna škola engleskog jezika. Iskustvo koje će, nadam se, potaknuti one koji se premišljaju da iskoristite svaku moguću priliku za školovanje u inozemstvu. Upoznavanje novih ljudi, kultura i jezika, nikada nije naodmet.

Razgledavanja kao dio učenja jezika

Sve što sam znala o obrazovnom sustavu, znala sam o onom kroz koji prolazim, našem hrvatskom. Jedno ljeto pružila mi se prilika za odlazak u Englesku i učenje engleskog jezika.

Ta ljetna škola u gradu Eghamu ostavila je na mene poseban dojam. Sveučilište je u sklopu velikog kampusa prepunog različitih atrakcija, restorana, trgovina, te dvadesetak zgrada u kojima smo boravili naredna četiri tjedna. Na samom početku dobili smo test sličan inicijalnom i po njemu su nas podijelili u razrede. Nastavu smo imali svaki drugi dan, ponekad čak i cjelodnevnu, otprilike 7 sati. Cijelo vrijeme pričalo se na engleskom jeziku, a nijedan drugi jezik nije bio dopušten. Mnogi bi toliko nastave smatrali zamornom i dosadnom, ali uz brojne prijatelje koje sam upoznala i zanimljive nastavnike dan bi prošao vrlo brzo. U nastavu se ubrajala i pantomima, filmovi, eseji, pa čak i snimanje filmova. Uz mnogo drugih pravila kojih smo se morali držati, mobilni uređaji se nisu smjeli koristiti u razredu. Naravno, uz učenje dolazi i zabava. Svakodnevne aktivnosti u suprotnoj smjeni od nastave bili su različiti sportovi u koje se ubrajao tenis, košarka, nogomet, badminton i sl. Kamp je imao i stazu po kojoj su mnogi trčali od najranijeg

jutra. Nasuprot samom sveučilištu nalazila se velika tratina na kojoj su se održavali takozvani „Colour run” i razne štafete. Prepričavanje strašnih priča uz vatru i sljuzove kolačiće, igre skrivača u šumi koja je dijelila cijeli kampus od samog sveučilišta, te noćne strašne šetnje šumom uz maskirane likove iz horor filmova većini je bila najdraža i najzbudljivija aktivnost. Uz sve to, lov na blago i radionice iz nas su izvukle mnogo smijeha.

Često smo i putovali u London, Brighton, Oxford, Wales i druge zanimljive gradove. Obišli smo desetke muzeja od kojih su neki bili o svemiru, povijesti, izumrlim životinjama i dinosaurima. Ljubitelji Harryja Pottera čak su mogli obići studio, to jest muzej koji je iznutra nalik samom filmu. U svakom smo gradu imali nekoliko sati slobod-

nog vremena za razgledavanje, kupovinu i naravno uživanje u hrani u neobičnim restoranima. Jedan cijeli dan posvetili smo lunaparku u kojem smo se i više nego zabavili i ismijali. Posljednja zabava bila je na brodu na rijeci Temzi, bio je to opuštajući događaj prije završnog ispita. Kao šećer na kraju diplome su bile podijeljene i svatko je po nju došao s osmijehom na licu.

Razlika u načinu učenja u Hrvatskoj i Engleskoj jako je velika i pokazuje da se sve može naučiti na zabavniji i zanimljiviji način. Tamo sam stekla mnogo nezaboravnih prijatelja i prijateljica s kojima sam još u kontaktu i nikada ih neću zaboraviti, kao ni to cijelo iskustvo u Engleskoj koje je promijenilo moje stavove o učenju.

Nina Biliškov, 1.a

Veseli novi prijatelji

Povratak zvijezde Adele

Gotovo šest godina od objavljivanja svog prethodnog albuma, pop zvijezda Adele vratila se na glazbenu scenu pjesmom „Easy on me”, glavnim singlom svog novog albuma „30”.

Neobična imena Adelinih albuma „19”, „21” te „25” te najnoviji „30” zapravo opisuju razdoblja njezina života u trenutku kada su albumi pisani. Pjevačica, koja sada ima 33 godine, izjavila je: „30 je proizašao iz najturbulentnijeg razdoblja mog života.” Adele je u 2019. godini podnijela zahtjev za razvod od svoga supruga Simona Koneckia, s kojim ima devetogodišnjeg sina Angela. Usporedila je glazbu s onim prijateljem koji vas bez obzira na sve kontaktira iako ste se prestali javljati jer ste postali obuzeti vlastitom tugom. Pjevačica je nadodala da je putem obnovila svoje srce i dušu te da je to tema koju album pripovijeda.

Velika su očekivanja oko uspjeha novog albuma.

„Na albumu ne postoji pjesma kao što je ‘Hello’” - rekla je u razgovoru za Vogue. Također je nadodala da ne želi takvu pjesmu jer ju je „Hello” katapultirala u slavu koju ne želi ponoviti. Pjesma je debitirala na broju jedan na „Billboard Hot 100” ljestvici i tamo je ostala 10 tjedana. Kada je „25” objavljen, 20. studenog 2015. godine, bio je dostupan na uslugama kao što su Spotify i Apple Music tek 7 mjeseci kasnije, a umjesto toga oslanjao se na tradicionalnu prodaju. To je rezultiralo prodajom rekordnih 3,38 milijuna kopija albuma tijekom prvog tjedna, što je među najuspješnijim prodajama.

Za razliku od Adelinih prijašnjih izdanja, „30” je bio dostupan na

svim platformama u trenutku objavljivanja. To nije spriječilo pjevačicu u rušenju rekorda. U svom prvom tjednu „30” je prodao oko milijun kopija albuma, najveća brojka od albuma Taylor Swift, „Reputation”, u 2017. godini koji se prodao u 1,17 milijuna kopija albuma u svom prvom tjednu.

Nakon nekog vremena Adele je pronašla samu sebe, ali i novu ljubav sa sportskim agentom Rich Paulom. S njime se upustila u „...nevjerojatni, najotvoreniji i najlakši...” odnos u kojem se ikada pronašla. Veza u kojoj se konačno osjećala dovoljno ugodno da priča svijetu, s muškarcem kojeg je s ponosom predstavila sinu. Na-

Famosa
Helena

Neobična imena Adelinih albuma „19”, „21”, „25”

Adele i Rich Paul

kon putovanja od četiri albuma, pjevačica je pronašla pravu ljubav, a ispostavilo se da je s drugom osobom koliko i sa samom sobom. „Više se ne bojim samoće”, kaže Adele.

Lovre Sasso, 3.a

Adelina najava za spot pjesme „Oh my God”

ARILEO, dizajnerica Marija Pirić

Kako bismo vam malo približili svijet mode i otkrili kako izgleda prosječan dan modnog dizajnera, razgovarali smo s Marijom Pirić o brendu Arileo. Osim što smo se pobliže upoznali s brendom koji vodi zajedno sa svojim suprugom, dala nam je i nekoliko savjeta za mlade dizajnere.

Nikolina: Kada ste prvi put odlučili da je moda ono što želite slijediti u životu i čime se želite baviti?

Marija Pirić: Zapravo, rodite se sa umjetničkim duhom koji kasnije usmjerite prema nekoj grani umjetnosti, u mom slučaju to je bila moda. U modi sam, zapravo, vidjela spoj odjevnog predmeta i umjetnosti.

Nikolina: Koliko je bilo teško postići ono što danas imate i kakav je bio put prema uspjehu? Jeste li imali podršku okoline?

Marija Pirić: Put nastanka jednog brenda zahtjevan je. Uz talent, jako je bitan trud i rad. Morate biti vizionar, ali i ustrajan.

Nikolina: Koji dio kreativnog procesa vam je najdraži?

Marija Pirić: Kreator kreće od inspiracije, zatim slijedi naporan rad jer kreativcu nije lako podvući crtu i izabrati krajnje ideje. Realizacija crteža u stvarni i opipljivi odjevni predmet meni je najdraži dio kreativnog procesa.

Nikolina: Što biste izdvojili kao glavnu karakteristiku Arilea?

Marija Pirić: Glavna karakteristika Arilea je minimalizam s jednim dizajnerskim potpisom u vidu prepoznatljive inovativne konstrukcije ili modnog detalja.

Nikolina: Koje su prednosti i mane toga što imate vlastiti brend? Kako biste opisali jedan svoj uobičajen radni dan?

Marija Pirić: Prednosti i mane se ne razlikuju od bilo kojeg drugog privatnog posla. Izazovno je održavati kvalitetu i biti inovativan, ali sve se to odrađuje uspješno kada je prisutna ljubav prema izabranoj profesiji.

Radni dan traje 8 sati i ispunjen je idejama, crtežima, realizacijom modela.

Nikolina: Kako biste opisali modnu scenu u Hrvatskoj?

Marija Pirić: Iako je Hrvatska mala država, ima izrazito puno talentiranih dizajnera, nažalost, malo je modnih događaja koje bi kvalitetno prezentirale hrvatske dizajnere.

Nikolina: Odakle vam inspiracija za nove kreacije i koji je vaš moto?

Marija Pirić: Kada sam u kreativnoj fazi, sve mi je inspiracija. Najdraži mi je spoj arhitekture i mode. Moj moto je da s manje detalja i pročišćenijim linijama Arileo moda dolazi do izražaja.

Nikolina: S obzirom da jako puno radite s mladima i pripremate ih za njihovu najvažniju srednjoškolsku noć - maturalnu večer, koliko su komplicirani i izbirljivi mladi danas? Imaju li konkretne ideje ili od vas očekuju gotova rješenja?

Marija Pirić: S obzirom na mlade godine, određene djevojke ne mogu imati izgrađen stil te mogu

precijeniti neke odabire haljina. Naš posao je da ih savjetujemo i pomognemo da ispune san o haljini maturalne večeri.

Nikolina: Što preporučujete mladima koji bi se voljeli baviti ovim poslom? S kakvim poteškoćama bi se mogli susresti kao mladi dizajneri?

Marija Pirić: Upornost i rad na daru je izuzetno bitan. Modna osviještenost u vidu informiranosti o aktualnim modnim trendovima je isto tako važna. Sve poteš-

koće mogu se prebroditi ako je mladi dizajner predan i uporan.

Nikolina: Kako se pripremiti za fakultet? Na što budući studenti trebaju obratiti pažnju?

Marija Pirić: Mladi koji završavaju umjetničke škole puno jednostavnije upisuju Tekstilno-tehnološki fakultet, ali uz adekvatne pripreme iz crtanja i slikanja, talentirani mladi ljudi i iz drugih škola postižu odlične uspjehe na prijemnim ispitima na fakultetu.

Nikolina: Često imamo priliku čuti kritike o školskom sustavu. Smatrate li da fakultet dobro pripremi mlade za svijet mode?

Marija Pirić: Ja sam završila poznati modni fakultet „Marangoni“ u Milanu. Imala sam puno znanja, prakse i kada sam počela raditi zapravo sam shvatila da sam na nekom novom početku. Puna sam znanja, ali otkrivete neku novu dimenziju koju samo s iskustvom možete objasniti. Mislim da fakultet daje odlične temelje, ali je teško modno rasti u Hrvatskoj koja ima loše razvijenu tekstilnu granu, malo modnih kuća i malo modnih događanja. Idealno bi bilo kada bi mladi dizajner mogao nakon fakulteta zakoračiti u neku modnu metropolu i osjetiti svijet dizajna.

Intervju: Nikolina Musa, 3.a
Fotografije: privatna arhiva Marije Pirić

Zanimanje influencer

Popularne pletenice Kylie Jenner

Utjecaj influencera na današnji svijet i na današnje društvo nije zanemariv. Koliko smo puta imali nekakav stav prema istaknutim osobama ili posegnuli za određenim proizvodom na polici, a da i sami nismo znali zašto. Oni koje pratimo na društvenim mrežama utječu na naše stavove i postupke, nekada smo toga svjesni, a nekada i nismo.

Danas mnogi misle da je posao influencera besmislen i da je to „laka lova“, a zapravo je veoma težak i zahtjevan posao. U stvarnosti, snimanje i uređivanje jednog videa može potrajati čak i više dana. O tome smo više saznali od Jelene Perić, takozvane hrvatske Kim Kardashian. U jednom članku izjavila je kako je za pripremu samog videa potrebno više od pet sati, a za samo snimanje više od dana. Svoju karijeru započela je sasvim slučajno. Počela je objavljivati slike i ljudima se to sviđjelo, a što je još važnije sviđjelo se tvrtkama i sponzorima. Za pola godine stekla je više od pola milijuna fanova i svoj hobi pretvorila u unosan posao.

Christiano Ronaldo zamijenio Coca-Colu vodom

Postoje influenceri koji su pomogli svijetu i predstavljali razne kompanije za očuvanje okoliša, neki su donirali raznim udrugama novac za djecu i oboljele i sl. S druge strane postoji mnogo negativnih primjera pa oni koji imaju utjecaj i prikazuju se savršenima jako loše i deprimirajuće djeluju na svoje pratitelje koji ih žele slijediti, a to nije uvijek moguće. Mnogi mladi žele izgledati kao oni koje prate, žele slavu i novac i onda nastupi frustracija kada otkriju da to sve nije moguće.

Također, postoje influenceri koji svojim stavom mijenjaju i tuđa stajališta. Na primjer Cristiano Ronaldo kojem nije zanimanje influencer, ali je jedan od najpoznatijih nogometaša i ima čak 378 milijuna pratitelja na Instagramu. Nakon njegove izjave na konferenciji za novinare da on ne voli Coca-Colu i da ne podržava to gazirano piće jer je nezdravo, dionice Coca-Cole drastično su pale, čak za 4 milijarde dolara. To je jedan od zanimljivijih primjera utjecaja poznatih na promjenu javnog mišljenja, u ovom slučaju čak i s ekonomskim posljedicama.

Kylie Jenner jedna od najpoznatijih influencerica, ima 291 milijun pratitelja na Instagramu. Objavila je 2017. godine sliku frizure - afričke pletenice. To je bila potpuno normalna slika od koje nije očekivala negativne komentare, ali više od milijun ljudi optužilo je za rasizam jer takvu frizuru navodno smiju nositi samo ljudi tamne puti. To je zapravo dokaz da i influencerima nije lako, odnosno da moraju nositi teret slave i biti spremni na osudu.

Zanimljiv je i primjer jedne hrvatske influencerice Doris Stanković koja je predložila jednom restoranu u centru Poreča da će ih reklamirati na Instagramu. Tražila je besplatnu večeru za sebe i prijateljicu. Oni su je pristojno odbili te je ona svoje razočaranje podijelila na društvenim mrežama. Dobila je neočekivane komentare u kojima je njeni pratitelji nisu podržali. Nakon tog događaja svoj je profil zaključala za javnost.

Jelena Perić - hrvatska Kim Kardashian

Svi dosad navedeni primjeri bezazleni su u usporedbi s nedavnim događajem. Poznata youtuberica iz Srbije sa svojih nepunih 21 godinu počinila je samoubojstvo zbog pritiska s društvenih mreža. Na to je reagirala cijela Srbija i okolni mediji.

Privremena slava na internetu možda se čini zanimljivom i ispunjenjem snova, ali mi nikada uistinu nećemo znati kako izgleda život kada se kamere isključe. Moramo šetati svijetom otvorenih očiju, a ne uzimati tuđe virtualne živote kao primjere dobrog življenja.

Dora Kržanac, 1.a

Influencerice Hana Hadživdagić i Jelena Perić

Influencericu Doris Stanković javno je komentirao i Dalibor Matanić

SLATKI KUTAK

Ove godine „Helena Famosa“ uvodi novu rubriku – kulinarnost. Za vas smo pripremili nekoliko jednostavnih recepata koji će vas iznenaditi svojom jednostavnošću i kreativnošću. Predstavljamo vam zdrave poslastice koje možete lako napraviti te pri tome zadivite cijelo društvo.

TORTA CAPRESE

SASTOJCI:

200 g mljevenih badema
150 g tamne čokolade
120 g smeđeg šećera
100 g maslaca
4 jaja
korica naranče
šećer u prahu

PRIPREMA:

Tamnu čokoladu potrebno je otopiti na maslacu uz postupno dodavanje pola količine šećera. U međuvremenu odvojiti bjelanjke i žumanjke. U žumanjke dodati ostatak šećera i dobro promiješati. Mikserom zamiješati bjelanjke dok se ne dobije čvrsta smjesa. U lagano rashlađenu čokoladnu smjesu dodati bademe i žumanjke, a na kraju ručno umiješati i bjelanjke. Preliti u kalup i peći 30 minuta na 170°C. Kad je kolač ispečen i ohlađen, kao dekoraciju, dodati listiće badema i posuti šećerom u prahu.

TORTA OD NARANČE

PODLOGA:

2 ½ šalice orašastih plodova
1 šalica kokosovih ljuskica
2 šalice natopljenih i očišćenih datulja
2 žlice kokosovog ulja

KREMA:

2 ½ natopljenih indijskih oraščića
1 šalica svježeg soka od naranče
3 žlice naribane korice naranče
¼ šalice kakao praha
1 šalica rastopljenog kakao maslaca
½ šalice meda ili javorova sirupa

PRIPREMA:

Prije dodavanja kokosova ulja, u blenderu sameljite ostatak sastojaka potrebnih za podlogu. Kad se dobije fino usitnjena smjesa poput brašna, dodajte ulje i izlijte u kalup. Dok se to hladi, izblendajte sve sastojke za kremu, osim kakao maslaca koji dodajete na samom kraju kako bi struktura smjese bila što bolja. Izlijte kremu na podlogu i ohladite je pola sata. Nakon toga torta je spremna za kušanje i uživanje.

FERRERO TORTA

PODLOGA:

130 g lješnjaka
12 datulja
1 žlica kakaa
3 žlice vode

KREMA:

230 g indijskih oraščića (prethodno namočenih u vodi)
120 g javorovog sirupa
3 žlice nutelle
1 žlica kakaa
1 žlica maca praha
3 žlice kokosovog ulja

PRIPREMA:

Sve sastojke za podlogu potrebno je usitniti u blenderu i postaviti na dno kalupa za pečenje. Zatim izblendati i sve sastojke za kremu, počevši od indijskih oraščića, kako bi se dobila gusta smjesa.

Kremu je potrebno preliti preko podloge i ostaviti u zamrzivaču 5 sati ili preko noći. Ohlađeni se kolač može dekorirati po želji komadićima lješnjaka i sjeckane čokolade.

BATAT BROWNIE

SASTOJCI:

1 oguljeni batat
100 g datulja
50 g meda
1 jabuka
50 g gorkog kakaa
50 g zobnih pahuljica
½ vrećice praška za pecivo
3 jaja

GLAZURA:

20 g čokolade za kuhanje
1 žlica kakaa
1 žlica meda
1 žlica kokosovog ulja

PRIPREMA:

Kuhati batat i datulje na laganoj vatri 20 minuta (dok viljuška bez problema ne prođe kroz batat), a zatim ocijediti i ostaviti na cjedilu. U blenderu usitniti zobene pahuljice u brašno, ubaciti prašak za pecivo te postupno dodati preostale sastojke. Kad je smjesa gotova, treba je izliti u kalup za pečenje i peći 30 minuta na 200°C. Za to vrijeme sve sastojke za glazuru otopiti kako bi bili spremni. Čim se ispečeni kolač izvadi, potrebno ga je preliti čokoladnom glazurom.

Fotografije i tekst: Ariana Kecić, 3.a

KonMari

inovativna tehnika za ljubitelje reda

Organiziranost i red uvijek su poželjne karakteristike naših domova koje se trudimo održavati. Ipak, svako toliko dogodi se da se nađemo u nekoj sobi te shvatimo koliko je stvari u njoj suviše i koliko rijetko koristimo stvari koje nam zauzimaju životni prostor. Marie Kondo, poznata i kao Konmari, entuzijastična je Japanka koja je osmislila tehniku uređivanja stanova na neobičan i dosad neviđen način.

Prvu je knjigu o pospremanju izdala 2010., „Čarolija pospremanja koja će vam promijeniti život“, koja govori o japanskoj taktici pospremanja. S obzirom na to da je knjiga postigla velik uspjeh, Konmari je nastavila s pisanjem i izdavanjem knjiga za različite uzraste kako bi im pomogla pri uređivanju. Osim knjiga, na Netflixu se mogu pronaći njezine dvije serije: „Tidying up with Marie Kondo“ i novija „Sparking Joy with Marie Kondo“. Tematika se vrti baš oko te specifične tehnike koja, čini se, mnogima pomaže doći do cilja: urednog i praktičnog stana.

Tehnika započinje podjelom stvari u stanu na pet kategorija: odjeća, knjige, papiri, komono (koji uključuje kuhinju, dnevnu sobu, kupaonicu i garažu) te predmeti sa sentimentalnim značenjem. Postoje i daljnje podjele koje uključuju podjelu papira na važne papire, papire u procesu i rasonodu, te podjelu predmeta s različitim svrhama u prozirne kutije u kategoriji komono. Ono što je ključno u KonMari tehnici je pitanje hoću li ovaj predmet zadržati ili ne? Marie nam je dala način da na to pitanje odgovorimo odgovorom na sljedeće pitanje: -„Does it spark joy?“. Veseli li me ovaj predmet? **Predmet moramo uzeti u ruke i zapitati se izaziva li taj predmet u nama sreću. Ako je odgovor „da“, taj predmet zadržavamo. Ako nije, možemo ga nekome pokloniti, donirati ili ako nije u dobrom stanju, reciklirati.**

Marie Kondo u svojim je djelima također opisala i kako slagati određene stvari, te je navela i neke savjete koji nam mogu koristiti. Također je napomenula da je zahvalnost važna, trebali bismo i mi zahvaliti predmetima koje nećemo zadržati, a naročito sentimentalnim predmetima. Na taj način lakše nam je pokloniti ili baciti nepotrebne stvari koje su nam nekada nešto značile. Ova je tehnika pomogla

Vertikalno slaganje odjeće

Slaganje po bojama

Preporučuje košare za bolje razvrstavanje predmeta

mnogima riješiti se nepotrebnih predmeta, stoga je svakako treba iskušati ukoliko imate problema s uređivanjem stambenog prostora.

KonMari tehnika omogućuje nam da se bez stresa riješimo nereda te se pritom upoznamo sa svim predmetima koje posjedujemo. Ostavljajući u svojoj blizini samo one predmete koji isijavaju sreću, svakako ćemo se osjećati bolje u svom domu. U početku takav zadatak može izgledati zastrašujuće, ali svakako nam pomaže popraviti životne uvjete.

Tehniku sam i sama iskušala, prvo na jednom ormaru, a zatim na cijeloj sobi jer se pokazala učinkovitom. Ipak, moram priznati da za sentimentalne ljude poput mene neće biti lako odreći se čak i onih stvari koje sigurno nećemo više koristiti jer se možemo sjetiti barem jedne sretne uspomene koju možemo vezati uz njih. Na svu sreću, iako mi je trebalo više vremena da provedem KonMari metodu u svojoj sobi, rezultati su bili zadivljujući, tako da svakako preporučujem svima da iskušaju ovu tehniku.

Dalija Bilić, 3.a

Marie Kondo

U điru po školi ...

A close-up photograph of two sheep in a grassy field. The sheep on the left is larger and has thick, white wool. The sheep on the right is smaller and has white wool with dark spots. They are both looking towards the right. The background is a lush green field with some dry grass and twigs. The text "čítajte, ne budíte..." is overlaid in the center of the image.

čítajte,
ne budíte...